

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRUKTURÁLNÍ A DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA BYDLENÍ V OTROKOVICÍCH

Město Otrokovice

říjen 2017

Tato analýza vznikla jako součást projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Seznam použitých symbolů, zkratek a jejich význam

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
dr.	Doktor
GAC	Ivan Gabal Analysis & Consulting
kap.	kapitola
např.	například
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
resp.	respektive
SLDB 2011	Sčítání lidí, domů a bytů 2011
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
popř.	po případě
pozn.	poznámka
s.	strana
sv.	svaté
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
Tab.	tabulka
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
ZLK	Zlínský kraj

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 HISTORIE MĚSTA	4
2 STRUKTURA OBYVATEL.....	6
2.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL V OTROKOVICÍCH	7
2.1.1 Struktura obyvatel dle pohlaví a věku	8
2.1.2 Přirozená měna obyvatel v Otrokovicích.....	9
2.1.3 Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)	10
2.1.4 Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje	10
2.1.5 Sňatečnost a rozvodovost v Otrokovicích	11
2.2 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL	13
3 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL	17
3.1 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL DLE POHLAVÍ A VĚKU	17
3.2 EKONOMICKÁ STRUKTURA DLE ODVĚTVÍ	18
3.3 NEZAMĚSTNANOST	19
3.3.1 Míra nezaměstnanosti	20
3.4 POMOC V HMOTNÉ NOUZI.....	22
3.5 STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA.....	25
4 SOUČASNÁ BYTOVÁ SITUACE.....	26
4.1 CELKOVÝ POČET DOMŮ A BYTŮ V OTROKOVICÍCH	26
4.2 POČET OSOB S ADRESOU V SÍDLE OHLAŠOVNY	27
4.3 POČET UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA OTROKOVICE	28
4.3.1 Noclehárny	28
4.3.2 Azylové domy	29
4.3.3 Ubytovny	30
4.4 AKTUÁLNÍ BYTOVÝ FOND V MAJETKU MĚSTA OTROKOVICE	34
4.4.1 Členění bytového fondu v majetku města	34
4.4.2 Stávající podmínky pro přidělení jednotlivých typů bytů	35
5 CÍLOVÉ SKUPINY	36
5.1 CÍLOVÉ SKUPINY DLE KONCEPCE SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2015-2025	36
5.2 BEZDOMOVECTVÍ, SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ SPOJENÉ S ABSENCÍ BYDLENÍ	37
5.3 PROSTOROVÁ SEGREGACE BYDLENÍ	41
5.4 SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY	42
5.4.1 Sociálně vyloučená lokalita 1	43
5.4.2 Sociálně vyloučená lokalita 2.....	43
6 KRIMINALITA	46
6.1 ZJIŠTĚNÉ TRESTNÉ ČINY V OTROKOVICÍCH	46
6.2 OBJASNĚNÉ TRESTNÉ ČINY V OTROKOVICÍCH	47

7	ŠKOLSTVÍ.....	49
7.1	PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	49
7.2	ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	51
7.3	STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	52
7.4	VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	52
8	VYJÍŽDKA - DOJÍŽDKA ZA PRACÍ A DO ŠKOL.....	53
	ZÁVĚR.....	54
	POUŽITÉ ZDROJE	55
	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	57
	SEZNAM PŘÍLOH	59

ÚVOD

Tato analýza mapuje stávající sociálně demografickou situaci v Otrokovicích, společenské jevy a trendy sociálního vývoje z nich vyplývajících. Níže získané informace poslouží jako podpůrný materiál pro tvorbu Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích.

Bydlení je celkově vnímáno jako jedna ze základních lidských potřeb a plní celou řadu specifických funkcí jak v životě jednotlivců, tak v rámci celé společnosti. Má nejen významné sociální aspekty, ale i značný vliv na hospodářský rozvoj a politickou stabilitu země. Je také velmi významným činitelem při rozvoji sídel v populačním vývoji společnosti.

Lidé si často bydlení spojují s pocitem jistoty a bezpečí, a proto jeho ztráta může vyvolat stav hmotné nouze a dostat člověka do situace, ze které se jen velmi těžko dostává. Proto je vhodné dostupnost bydlení regulovat prostřednictvím bytové politiky, a to jak ze strany státu, krajů tak i obcí.

Z hlediska tvorby koncepce rozvoje sociálního a dostupného bydlení v Otrokovicích jsou podstatné demografické údaje o počtu a charakteristice obyvatel žijících ve městě, dále analýza ubytovacích kapacit, které jsou v majetku města, ale i ubytovacích kapacit, jenž nabízí neziskové organizace či soukromé subjekty. V neposlední řadě je analýza zaměřena na oblast vzdělávání, která je také velmi důležitá a má vliv na strukturu zaměstnanosti a situaci na trhu práce.

Ke zpracování této analýzy a hlavními informačními prameny dokumentu byly využity zdroje, které poskytli především Český statistický úřad, Městský úřad Otrokovice, Úřad práce ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo vnitra ČR a Krajský úřad Zlínského kraje. Ostatní použité zdroje jsou uvedeny na straně 55 a 56.

Musíme však brát v potaz, že zjišťování některých dat probíhá pouze jednou za určité období, a proto mohou být některé prezentované výsledky zkreslené či zastaralé.

Předkládaný dokument byl vytvořen v rámci projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost. Doba realizace projektu je 1.2.2017 - 31.1.2020.

1 HISTORIE MĚSTA

Město Otrokovice leží 10 km jihozápadně od Zlína na soutoku řek Moravy a Dřevnice na rozhraní tří moravských národopisných regionů - Slovácka, Valašska a Hané. A tak se také i v povaze jejich obyvatel snoubí hanácká rozvážnost s valašsky tvrdou pracovitostí a slováckým temperamentem. Společně se sousedním Zlínem jsou Otrokovice centrem ekonomického rozvoje regionu s největší nabídkou pracovních příležitostí ve Zlínském kraji.

První písemná zmínka o Otrokovicích je obsažena v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka, jenž se datuje do roku 1141. Avšak archeologické nálezy objevené v katastru města svědčí o tom, že toto území bylo osídleno již v mladší době kamenné.

Někdy kolem roku 1576 byla v Otrokovicích postavena tvrz, která se stala centrem menšího panství vyděleného z Malenovic, ale toto panství ve 2. polovině 17. století zaniklo.

V roce 1841 byla vybudována železniční trať, která směřovala z Vídně přes Břeclav na Ostravsko až do Bochni, což je v dnešním Polsku. Vlak Otrokovicemi dlouhá léta pouze projížděl, až teprve v roce 1882, byla v obci vybudována železniční zastávka. Na tuto hlavní trať v roce 1899 navázala přípojná lokální trať Otrokovice - Zlín - Vizovice, která je v provozu dodnes.

Největší rozvoj obce začal ve třicátých letech 20. století výstavbou Baťových závodů, který bohužel zastavila 2. světová válka. Po válce byly Baťovy závody znárodněny a v plánované výstavbě se již nepokračovalo.

V roce 1960 se obec Otrokovice spojila s obcí Kvítkovice a poté byly Otrokovice v roce 1964 povýšeny na město.

Výraznou dynamiku město opět nabralo v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století v souvislosti vybudováním nové pneumatikárny, jež do života města vnesla velký zásah. V důsledku mohutné bytové výstavby podstatně vzrostl počet obyvatel, dokonce více než dvojnásobně. Z Otrokovic se stalo dvacetitisícové město.

Velkou ranou pro město byly povodně, které přišly naprosto nečekaně v létě roku 1997. Nejprve se z břehů vylila řeka Dřevnice a poté i řeka Morava. Během červencové povodně protéklo územím Otrokovic asi 1,1 miliardy kubíků vody. Část obce, zvláště ta vybudovaná za Bati, byla zaplavena vodou a velká řada firem musela svou činnost ukončit, nebo aspoň na čas omezit. I přesto se život v Otrokovicích nezastavil a lidé

se znovu pustili do oprav svých obydlí. Také v areálu bývalých Baťových závodů se opět obnovil podnikatelský ruch a lidé zde našli práci v nejrůznějších oborech.

V současné době jsou Otrokovice se svými téměř 18 tisíci obyvateli šestým největším městem Zlínského kraje a také centrem mikroregionu zahrnujícího obce s celkovým počtem takřka 35 000 obyvatel.

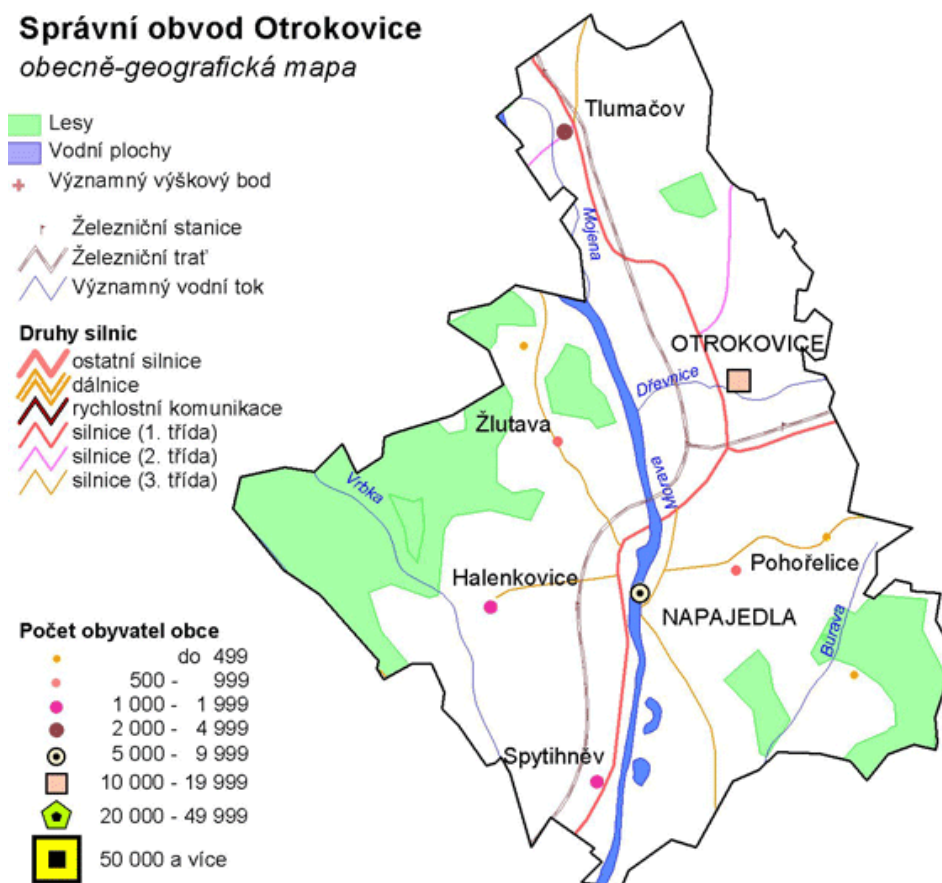
Díky své poloze jsou Otrokovice vstupní branou Zlínského kraje a významným silničním a železničním dopravním uzlem, a to zejména prostřednictvím železniční trati č. 330 vedoucí ve směru Přerov – Břeclav. Velmi významné je i napojení silnice R55 na dálniční komunikaci D1.

2 STRUKTURA OBYVATEL

Otrokovice jsou správním, průmyslovým, kulturním a dobře ekonomicky se rozvíjícím městem. Město Otrokovice má velmi širokou občanskou vybavenost a tyto služby poskytují i občanům ze spádových oblastí. Otrokovice jsou obcí s rozšířenou působností pro obce Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov a Žlutava.

Lidé žijící na určitém území jsou charakterizováni vlastnostmi, podle kterých je možné obyvatelstvo jako celek dále členit a strukturovat. Ne jinak je tomu i v Otrokovících. Mezi ty nejzákladnější charakteristiky patří především pohlaví, věk, rodinný stav, bydlení a také úroveň vzdělání.

Obrázek č. 1: Obecně-geografická mapa SO ORP Otrokovice

Zdroj: ČSÚ

2.1 Vývoj počtu obyvatel v Otrokovicích

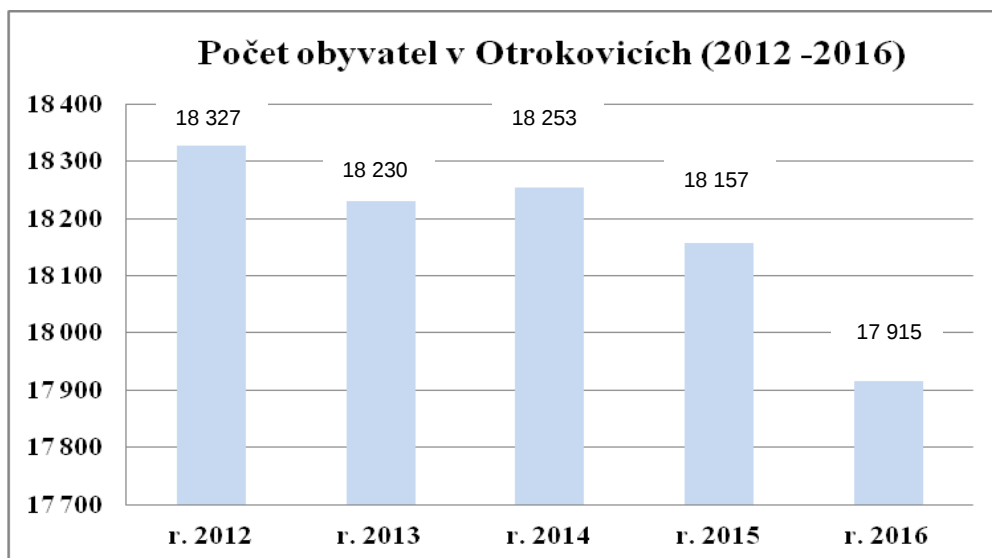
Jak vyplývá z následující tabulky i grafu celkový počet obyvatel Otrokovic má za posledních pět let, tedy v letech 2012-2016, klesající tendenci. Město zažívá sestupný trend co do počtu obyvatel a dle prognóz ČSÚ bude tato nepříznivá situace i nadále pokračovat. Dosud nejvyšší počet obyvatel město dosahovalo v 90. letech minulého století, kdy např. v roce 1991 ve městě žilo 20 267 obyvatel.

Tabulka č. 1: **Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016) k 31.12.**

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel	18 327	18 230	18 253	18 157	17 915

Zdroj: ČSÚ, Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

Graf č. 1: **Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016)**

Zdroj: ČSÚ, Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

2.1.1 Struktura obyvatel dle pohlaví a věku

Následující tabulka mapuje strukturu obyvatel Otrokovic rozdělenou dle pohlaví a věku. Největší podíl tvoří populace v produktivním věku 15-64 let, což je z celkového počtu obyvatel 66,1 %. Dále je zde zastoupená populace osob ve věku 65 let a více, což představuje 19,9 % dle celkového počtu obyvatel Otrokovic. Nejmenší podíl populace města tvoří skupina osob ve věku 0-14 let, a to celých 14 %.

Dle pohlaví početnější skupinu obyvatel tvoří ženy a to celkem 9 303 (51,2 %), mužů je v Otrokovicích o 449 méně, což je 8 854 (48,8 %). Poměrným rozdělením je obdobná situace v celém Zlínském kraji a také na celorepublikové úrovni.

Zvyšující se počet stárnoucí populace se projevuje i na průměrném věku obyvatel. Průměrný věk občana Otrokovic v roce 2016 činil 43,3 let, přičemž muži dosahují nižší úrovně (41,4 let) než ženy (45,3 let). Tato situace odpovídá i stavu ve Zlínském kraji, kde průměrný věk obyvatel je 42,6 let, z toho muži dosahují 40,8 let a ženy 44,1 let. V rámci celé České republiky je situace obdobná, průměrný věk obyvatel ČR činí 41,9 let, z toho muži dosahují 40,4 let a ženy 43,3 let. Dle predikce ČSÚ by se měl tento věkový průměr obyvatel v roce 2050 zvýšit až na (50,2 let).

Tabulka č. 2: **Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016**

		Celkem	% Celkem	Muži	Ženy	% Muži	% Ženy
Počet obyvatel Otrokovic		18 157		8 854	9 303	48,8	51,2
v tom ve věku (let)	0-14	2 540	14	1 370	1 170	53,9	46,1
	15-64	12 006	66,1	6 043	5 963	50,3	49,7
	65 a více	3 611	19,9	1 441	2 170	39,9	60,1
Průměrný věk (let)		43,3		41,1	45,3		
Zlínský kraj		584 676		286 156	298 520	48,9	51,1
Průměrný věk ZLK (let)		42,6		40,8	44,1		
Celá ČR		10 553 843		5 186 330	5 367 513	49,1	50,9
Průměrný věk ČR (let)		41,9		40,4	43,3		

Zdroj: ČSÚ

2.1.2 Přirozená měna obyvatel v Otrokovicích

Přirozená měna obyvatel se skládá ze dvou základních demografických ukazatelů, což je proces úmrtnosti a proces porodnosti, které předurčují vývoj populace bez ohledu na migraci.

Jak ukazuje následující tabulka, počet zemřelých osob v Otrokovicích v roce 2016 byl o 54 osob vyšší než počet osob narozených. Počet osob přistěhovalých byl o 94 obyvatel nižší než počet vystěhovalých. Přírůstek migrací nám ukazuje také o 94 obyvatel méně, což v celkovém součtu činí o 148 obyvatel méně, než tomu bylo v roce 2015.

Když porovnáme celkový přírůstek obyvatel za posledních deset let, tak zjistíme, že kromě roku 2007 a 2014 počet obyvatel Otrokovic neustále klesá.

Celkový počet obyvatel Otrokovic ke dni 30.9.2017 je 17 694 obyvatel.

Tabulka č. 3: **Přirozená měna obyvatel Otrokovic (2007-2016)**

Rok	Stav k 31.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Přírůstek celkový
2007	18 545	216	164	522	573	52	-51	1
2008	18 538	173	165	469	484	8	-15	-7
2009	18 518	177	166	436	467	11	-31	-20
2010	18 469	184	193	388	428	-9	-40	-49
2011	18 456	161	170	372	403	-9	-31	-40
2012	18 327	158	223	328	392	-65	-64	-129
2013	18 230	159	203	372	425	-44	-53	-97
2014	18 253	173	195	407	362	-22	45	23
2015	18 157	157	202	403	454	-45	-51	-96
2016	17 915	161	215	387	481	-54	-94	-148

Zdroj: ČSÚ

I přes důležitost demografického vývoje přirozenou měnou lze zejména na regionální úrovni konstatovat, že o celkovém počtu obyvatel budou ve vyšší míře rozhodovat spíše migrační toky. Do budoucna zřejmě tento význam ještě vzroste, protože všechny regiony se budou potýkat s demografickým stárnutím a s poklesem počtu obyvatel přirozenou měnou. Proto by migrační zisky mohly být jedním ze způsobů, jak tento negativní trend zvrátit.

2.1.3 Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)

Významným faktorem, který podmiňuje celkový socioekonomický vývoj státu, je změna složení obyvatelstva zejména podle věku. Obvykle se rozlišují tři základní kategorie obyvatelstva, a to obyvatelstvo ve věku 0-14 let (předproduktivní), 15-64 let (produktivní), 64 a více let (poproduktivní).

Dle podkladů ČSÚ bylo v roce 2016 evidováno ve Zlínském kraji 84 263 dětí do 14 let. V průběhu let se bude tento počet snižovat a na základě prognóz bude ve Zlínském kraji v roce 2050 o více než 25 tisíc dětí do 14 let méně, než tomu bylo v roce 2016.

Stejný sestupný trend můžeme očekávat i u obyvatel ve věku 15-64 let. V roce 2016 bylo ve Zlínském kraji 388 635 obyvatel ve věku 15-64 let. Dle prognózy ČSÚ se počet obyvatel v této věkové kategorii v roce 2050 sníží až na 269 403, což je asi o 119 tisíc méně než v roce 2016.

Jak je patrné z tabulky č. 4, počet osob starších 65 let byl v roce 2016 celkem 110 286 a dle prognóz ČSÚ stoupne tento počet v roce 2050 až na 170 442, což je více než o 60 tisíc.

Trend stárnutí populace se projeví i na zvyšování průměrného věku. Zatímco k 1. 1. 2016 byl průměrný věk obyvatel ve Zlínském kraji 42,6 let, v roce 2050 se průměr dle predikce zvýší na 50,2 let.

Tabulka č. 4: **Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)**

Věk	2016	2020	2025	2030	2040	2050
0-14 let	84 236	83 043	75 666	68 495	60 527	59 214
15-64 let	388 635	371 582	358 283	345 180	310 239	269 403
65+	110 286	121 939	133 208	142 270	158 177	170 442
Prům. věk	42,6	43,7	45,2	46,6	48,9	50,2

Zdroj: ČSÚ

2.1.4 Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje

Při zjišťování vývoje počtu obyvatel a dalších charakteristik je třeba vycházet z predikce ČSÚ, který je realizován na úrovni krajů. Tato predikce v sobě nezahrnuje vliv vnitřní ani zahraniční migrace obyvatel, ale je založena čistě na přirozené změně obyvatel. Na základě současné verze projekce (viz tabulka č. 5) se počet obyvatel ve Zlínském kraji bude postupně snižovat. Zatímco počet obyvatel kraje v roce 2016 činil 583 157 osob,

dle prognózy by se tento stav měl v roce 2050 snížit o více jak 84 tis. obyvatel, tzn. na cca 499 000 obyvatel.

Tabulka č. 5: **Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje (2016-2050)**

Pohlaví	2016	2020	2025	2030	2040	2050
Muži	285 253	282 027	277 258	271 552	258 400	244 187
Ženy	297 904	294 537	289 899	284 393	270 543	254 872
Celkem	583 157	576 564	567 157	555 945	528 943	499 059

Zdroj: ČSÚ

Výsledky projekce tedy ukazují, že po celé predikované období budou počty zemřelých osob vyšší než odpovídající počty narozených a růst úbytku obyvatelstva přirozenou měnou bude nabírat na intenzitě.

2.1.5 Sňatečnost a rozvodovost v Otrokovicích

Sňatečnost a rozvodovost mají také vliv na demografický proces celé společnosti. Tyto ukazatele odráží změny názorů a hodnot společnosti a ovlivňují též jiné demografické procesy, jako je například porodnost a potratovost.

V následujících tabulkách č. 6 a č. 7 je zobrazeno, jaká je bilance sňatků, rozvodů, porodnosti a potratovosti za posledních 10 let v Otrokovicích a v rámci celé ČR.

Tabulka č. 6: **Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v Otrokovicích**

Rok	Sňatky	Rozvody	Rok	Porodnost	Potratovost
2007	96	56	2007	216	58
2008	88	78	2008	173	60
2009	75	67	2009	177	75
2010	89	58	2010	184	62
2011	76	56	2011	161	69
2012	84	51	2012	158	78
2013	57	35	2013	159	63
2014	77	45	2014	173	77
2015	66	45	2015	157	59
2016	87	36	2016	161	57

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 7: **Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v rámci celé ČR**

Rok	Sňatky	Rozvody	Rok	Porodnost	Potratovost
2007	57 157	31 129	2007	114 632	40 917
2008	52 457	31 300	2008	119 570	41 446
2009	47 862	29 133	2009	118 348	40 528
2010	46 746	30 783	2010	117 153	39 273
2011	45 137	28 113	2011	108 673	38 864
2012	45 206	26 402	2012	108 576	37 733
2013	43 499	27 895	2013	106 751	37 687
2014	45 575	26 764	2014	109 860	36 956
2015	48 191	26 083	2015	110 764	35 761
2016	50 768	24 996	2016	112 663	35 921

Zdroj: ČSÚ

Sňatek neboli vznik manželství uzavírají dva lidé opačného pohlaví a jeho hlavním účelem je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc (více viz zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). V rámci celé ČR bylo v roce 2016 uzavřeno 50,8 tisíce sňatků (tabulka č. 7), což je nejvíce za posledních osm let. Tento trend kopírují i Otrokovice, kdy oproti roku 2015 stoupl počet sňatků v roce 2016 o 21. Jak ale vidíme v tabulce č. 6, tak největší počet uzavřených sňatků byl za posledních 10 let zaznamenán v roce 2007, kdy bylo uzavřeno v Otrokovicích 96 sňatků a nejmenší počet sňatků vykazuje rok 2013, což čítá 57 uzavřených sňatků.

Do této kategorie bychom mohli zařadit i uzavření **registrovaného partnerství**. Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, který je účinný od 1.7.2006. Do 31.12.2016 uzavřelo registrované partnerství v České republice celkem 2 510 párů a z toho v Otrokovicích 5 párů (více tabulka č. 8).

Rozvodovost je demografický proces, který sleduje rozpad manželství a rodin. Největší počet rozvedených manželství byl v Otrokovicích evidován v roce 2008 (celkem 78), naopak nejméně rozvodů bylo zaznamenáno v roce 2013 (35 rozvodů). Soudy České republiky vydaly v roce 2016 necelých 25 tisíc rozhodnutí o rozvodu, což bylo o 1,1 tisíce rozvodů méně než v roce 2015.

Předběžné výpočty ČSÚ uvádějí, že v roce 2016 vzrostla v ČR úhrnná **porodnost** nad úroveň 1,6 dítěte na jednu ženu, tzn. že celkem se živě narodilo 112,7 tisíce dětí, což je nejvíce za posledních šest let. Také v Otrokovicích jsme zaznamenali mírné zvýšení oproti roku 2015 a to o 4 narozené děti více, tedy 161 živě narozených dětí.

Potratovost je demografický proces, který se váže k oběma základním procesům lidské reprodukce, a to k porodnosti i k úmrtnosti. Statisticky bývá potratovost rozlišována na potraty indukované, samovolné, ukončení mimoděložního těhotenství a ostatní. Podle předběžných výsledků ČSÚ bylo v ČR v roce 2016 evidováno 35,9 tisíce potratů, což je o 160 více než v roce 2015. V Otrokovicích má tento trend lehce klesající tendenci, protože v roce 2016 bylo evidováno o 2 potraty méně než v roce 2015, což je nejméně za posledních 10 let. Naopak nejvíce potratů bylo zaznamenáno v roce 2012 (78).

Tabulka č. 8: **Počet registrovaných partnerství v ČR a v Otrokovicích**

ČR			Otrokovice		
Rok	Ženy	Muži	Rok	Ženy	Muži
2006*	58	177	2006*	-	2
2007	77	175	2007	-	-
2008	68	160	2008	-	-
2009	72	131	2009	1	-
2010	51	144	2010	-	-
2011	70	107	2011	-	1
2012	78	128	2012	-	-
2013	79	122	2013	-	-
2014	85	148	2014	-	-
2015	97	147	2015	-	-
2016	140	196	2016	1	-
Celkem	2 510		Celkem	5	

Zdroj: ČSÚ a MěÚ Otrokovice, evidence obyvatel

* Účinnost zák. č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství od 1.7.2006

2.2 Vzdělanostní struktura obyvatel

Úroveň vzdělanosti je vhodným ukazatelem při stanovení socioekonomické vyspělosti obyvatel na určitém území.

Pokud jde o absolutní počty osob s jednotlivými dosaženými stupni vzdělání, je třeba v této souvislosti brát v úvahu také celkový vývoj počtu obyvatel. Populace 15letých

Projekt Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006182 je podpořen

Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

a starších (včetně osob nezjištěného věku), za kterou se údaj o vzdělání ve sčítáních sledoval, početně neustále rostla, byť rozdílným tempem. Údaje, které poskytuje ČSÚ o nejvyšším ukončeném vzdělání od prvního poválečného sčítání v roce 1950, vypovídají, že se úroveň vzdělanosti obyvatelstva žijícího na území České republiky stále zvyšuje (více tabulka č. 9 a 10).

V posledním sledovaném období mezi roky 2001 až 2011 jsou ve vývoji vzdělanostní struktury patrné určité změny oproti dlouhodobým trendům předchozích desetiletí. Nejvíce ze sledovaných úrovní vzdělání vzrostly počty osob s vysokoškolským vzděláním, kterých bylo v roce 2011 téměř o polovinu více než v roce 2001. Jedním z důvodů může být také fakt, že se ve školském systému začaly od roku 1999 nabízet formy bakalářského studia, které do té doby žádná z vysokých škol nenabízela.

Tabulka č. 11 prezentuje vzdělanostní strukturu obyvatel Otrokovic, která vyplynula ze šetření SLDB 2011. Pro srovnání jsme také zařadili i údaje v rámci ORP Otrokovice, dále v rámci Zlínského kraje i celé České republiky.

Tabulka č. 9: **Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů sčítání v letech 1950-2011 (ČR)**

Nejvyšší ukončené vzdělání	Rok sčítání						
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Zákl. vč. neukonč.	5 606 019	5 743 688	4 086 749	3 511 734	2 696 065	1 975 109	1 571 602
Střední vč. vyučení	660 949	546 852	2 225 013	2 566 916	2 878 645	3 255 400	2 952 112
Úplné stř. všeobec.	141 528	205 352	260 111	278 303	342 506	430 982	610 759
Úplné stř. odborné	194 872	437 473	773 997	1 047 780	1 515 339	1 703 935	1 814 305
Jiné	-	-	9 828	11 798	9 138	296 254	365 048
Vysokoškolské	69 914	156 412	263 127	393 524	582 849	762 459	1 114 731
Bez vzdělání	21 673	24 478	22 226	20 061	27 778	37 932	42 384
Nezjištěno	62 802	28 707	59 942	49 794	85 459	113 127	476 691
Celkem	6 757 757	7 142 962	7 700 993	7 879 910	8 137 779	8 575 198	8 947 632

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Tabulka č. 10: **Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů sčítání v letech 1950-2011 v % (ČR)**

Nejvyšší ukončené vzdělání	Rok sčítání						
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Zákl. vč. neukonč.	83,0	80,4	53,1	44,6	33,1	23,0	17,6
Střední vč. vyučení	9,8	7,7	28,9	32,6	35,4	38,0	33,0
Úplné stř. všeobecné	2,1	2,9	3,4	3,5	4,2	5,0	6,8
Úplné stř. odborné	2,9	6,1	10,1	13,3	18,6	19,9	20,3
Jiné	-	-	0,1	0,1	0,1	3,5	4,1
Vysokoškolské	1,0	2,2	3,4	5,0	7,2	8,9	12,5
Bez vzdělání	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Nezjištěno	0,9	0,4	0,8	0,6	1,1	1,3	5,3

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Ve vyspělých zemích se pro hodnocení struktury obyvatelstva podle vzdělání využívá kritérií nejvyššího dosaženého stupně vzdělání. Rozlišují se tyto základní kategorie:

- základní vzdělání,
- střední vzdělání (s maturitou × bez maturity),
- vysokoškolské vzdělání,
- bez vzdělání (nedokončené základní vzdělání).

Tabulka č. 11: **Vzdělanostní struktura obyvatel v %**

Územně správní celek	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním (%)	Podíl obyvatel se SŠ vzděláním (%)	Podíl obyvatel se zákl. vzděláním (%) vč. neukončeného	Podíl obyvatel bez vzdělání (%)	Index vzdělanosti*
Otrokovice	10,5	55	22,3	0,4	52,1
ORP Otrokovice	9,6	67,3	19,3	0,3	49,2
Zlínský kraj	11,2	66,2	19	0,4	52,9
Česká republika	12,5	64,2	17,6	0,5	56,1

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

*Pozn.: ***Index vzdělanosti** (součet podílu obyvatel se středoškolským s maturitou, nadstavbové a vyšší odborné studium) a dvojnásobku podílu s vysokoškolským vzděláním k celkovému počtu obyvatel starších 15 let (včetně nezjištěných). Vyšší vzdělanost zvyšuje možnost uplatnění na trhu práce a potenciál lidských zdrojů v území.*

Jak je patrné z tabulky č. 11, mezi obyvateli Otrokovic nejvíce převládá středoškolské vzdělání (55%) a následně pak základní vzdělání vč. vzdělání neukončeného (22,3%).

Index vzdělanosti je v Otrokovicích ve srovnání s celým Zlínským krajem velmi vyrovnaný, ale v porovnání v rámci celé České republiky Otrokovice mírně zaostávají.

3 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL

Demografická struktura obyvatelstva města významně ovlivňuje také socioekonomické prostředí ve městě. Proto je důležité vytvořit si přehled o tom, kolik ekonomicky aktivních obyvatel zde žije, jaký je vývoj na trhu práce a jaké průmyslové odvětví je zde nejvíce zastoupeno.

Neméně důležité je i zjištění, kolik občanů pobírá pojistné i nepojistné sociální dávky vyplácené Úřadem práce ČR.

Nejen v Otrokovicích, ale i v celé České republice, je stále aktuálnější problematika stárnutí populace. Současný demografický vývoj a z něj odvozené populační prognózy napovídají, že se neustále zvyšuje podíl lidí v důchodovém věku, a tím pádem roste i počet ekonomicky neaktivních osob.

3.1 Ekonomická struktura obyvatel dle pohlaví a věku

Stupeň ekonomické aktivity obyvatelstva závisí na mnoha faktorech. Mezi nejdůležitější činitele patří celková velikost skupiny osob v produktivním věku (15-64 let) a také věková skladba této skupiny. Dále velmi záleží na věkové skladbě žen ve fertilním věku a na úrovni plodnosti, stejně tak jako na počtu osob připravujících se na budoucí povolání. Z tabulky níže vyplývá, že v produktivním věku je 12 006 obyvatel, což činí 66,1% všech občanů Otrokovic a 2 540 (14%) obyvatel v předproduktivním věku, čili osob, které se připravují na budoucí povolání.

Tabulka č. 12: **Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016**

Kategorie		Celkem	% Celkem	Muži	Ženy	% Muži	% Ženy
Počet obyvatel Otrokovic		18 157	100	8 854	9 303	48,8	51,2
v tomto věku (let)	0-14	2 540	14,0	1 370	1 170	53,9	46,1
	15-64	12 006	66,1	6 043	5 963	50,3	49,7
	65 a více	3 611	19,9	1 441	2 170	39,9	60,1

Zdroj: ČSÚ

3.2 Ekonomická struktura dle odvětví

Město Otrokovice společně s městem Zlín jsou centrem pracovních příležitostí a vzhledem k výborné dopravní obslužnosti je nabídka pracovních míst velmi rozmanitá. Jak vypovídá tabulka č. 13, nejvíce se mohou lidé uplatnit v odvětví, které se zabývá velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel, v průmyslu, a to zejména gumárenském a také v profesní, vědecké a technické činnosti.

Tabulka č. 13: **Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti (k 31.12.2016)**

Kód	Odvětví činnosti	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
A	Zemědělství, lesnictví, rybářství	70	37
B-E	Průmysl celkem	590	324
F	Stavebnictví	366	183
G	Velko a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	946	378
H	Doprava a skladování	88	49
I	Ubytování, stravování a pohostinství	201	88
J	Informační a komunikační činnosti	74	48
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	166	47
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	222	58
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	436	217
N	Administrativní a podpůrné činnosti	58	31
O	Veřejná správa a obrana; povinné soc. zabezpečení	3	2
P	Vzdělávání	53	37
Q	Zdravotní a sociální péče	59	53
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	93	35
S	Ostatní činnosti	352	165
Celkem		3 989	1 775

Zdroj: ČSÚ

3.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost patří bezesporu ke klíčovým činitelům ovlivňující ekonomickou úroveň města. Nezaměstnanost je stav na trhu práce, kdy určitá skupina obyvatelstva není schopna nebo ochotna si najít placené zaměstnání.

Tuto problematiku se snaží řešit zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který upravuje zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti.

Zaměstnaní a ekonomicky aktivní obyvatelé představují zdroj pracovní síly v obci a dostatečný počet vhodných kvalitních pracovníků dává příležitosti k příchodu nových investorů do města. Zaměstnaní občané také disponují s vyššími finančními prostředky, které mohou dále utratit v místě svého bydliště a tím přímo podporují místní ekonomiku a služby. Naopak nezaměstnaní občané jsou často odkázáni na sociální pomoc a mohou se u nich projevovat různé patologické jevy.

V České republice jsou zjišťovány dva ukazatele míry nezaměstnanosti, což je míra nezaměstnanosti obecná a registrovaná. **Obecná míra nezaměstnanosti** je ukazatel zjišťovaný ČSÚ. Tato míra je vypočítávána na základě výběrového šetření pracovních sil, která vychází z reprezentativního vzorku společnosti. **Registrovaná míra nezaměstnanosti** je v gesci MPSV a zpracovává data, která poskytuje Úřad práce ČR.

Dle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) se za nezaměstnaného považuje osoba, která:

- je starší patnácti let,
- aktivně hledá práci,
- je připravena k nástupu do práce do 14 dnů.

Za velmi vážný ekonomický problém je považována dlouhodobá nezaměstnanost, tzn. kdy nezaměstnaný nemá práci déle než 1 rok. V takovém případě je návrat zpět do práce velmi obtížný.

3.3.1 Míra nezaměstnanosti

Velmi významným ukazatelem, který může ovlivňovat potřebnost sociálního a dostupného bydlení, je míra zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Ke dni 31. 12. 2016 bylo evidováno Úřadem práce ČR (dále jen ÚP ČR), kontaktní pobočka v Otrokovicích, celkem 475 uchazečů o zaměstnání (tabulka č. 14). Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku to je o 180 osob méně.

K 31.8.2017 bylo evidováno na ÚP ČR, kontaktní pobočka v Otrokovicích celkem 335 uchazečů o zaměstnání.

Tabulka č. 14: **Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob vždy k 31.12.**

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Otrokovice	792	766	784	822	655	475

Zdroj: ČSÚ, pramen MPSV

V následující tabulce je srovnání v rámci SO ORP Otrokovice.

Tabulka č. 15: **Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2016 (SO ORP Otrokovice)**

Obec	Uchazeči o zaměstnání		Podíl nezaměstnaných osob v %		
	celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
Bělov	2	2	0,98	-	1,98
Halenkovice	44	43	3,50	3,09	3,95
Komárov	9	8	3,54	3,25	3,88
Napajedla	149	143	2,96	2,54	3,40
Oldřichovice	9	9	3,20	2,74	3,70
Otrokovice	475	437	3,64	3,66	3,62
Pohořelice	18	18	3,04	1,92	4,27
Spytihněv	38	35	3,02	2,80	3,27
Tlumačov	81	75	4,61	4,18	5,07
Žlutava	16	15	1,98	2,02	1,93
SO ORP Otrokovice	841	785	3,43	3,23	3,63

Zdroj: ČSÚ, pramen MPSV

Tabulka č. 16: **Míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity na celém území ČR (2016-část 2017)**

Rok/měsíc		Míra zaměstnanosti 15-64 letých (v %)			Obecná míra nezaměstnanosti 15-64 letých (v %)			Míra ekonomické aktivity 15-64 letých (v %)		
		celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2016	M 01	71,1	78,7	63,2	4,4	3,7	5,3	74,4	81,7	66,8
	M 02	71,6	79,2	63,6	4,3	3,6	5,2	74,8	82,2	67,2
	M 03	71,7	79,2	63,9	4,1	3,5	4,9	74,8	82,1	67,2
	M 04	71,8	79,0	64,4	4,1	3,6	4,8	74,9	81,9	67,6
	M 05	71,9	79,2	64,4	4,1	3,5	4,8	75,0	82,1	67,7
	M 06	71,7	79,0	64,2	4,2	3,6	4,9	74,8	81,9	67,5
	M 07	72,0	79,0	64,7	4,2	3,5	4,9	75,1	81,9	68,0
	M 08	72,2	79,5	64,7	3,9	3,4	4,6	75,2	82,3	67,8
	M 09	72,3	79,7	64,8	3,9	3,3	4,7	75,3	82,4	68,0
	M 10	72,5	79,5	65,3	3,8	3,3	4,4	75,4	82,2	68,3
	M 11	73,0	80,1	65,6	3,7	3,1	4,4	75,8	82,7	68,6
	M 12	73,0	80,1	65,7	3,6	3,1	4,3	75,7	82,6	68,7
2017	M 01	73,2	80,3	65,9	3,5	2,8	4,4	75,9	82,7	68,9
	M 02	73,4	80,5	65,9	3,4	2,7	4,4	76,0	82,8	69,0
	M 03	73,3	80,8	65,6	3,4	2,5	4,5	75,9	82,8	68,7
	M 04	73,4	80,7	65,8	3,3	2,5	4,4	75,9	82,8	68,9
	M 05	73,5	80,7	65,9	3,0	2,4	3,6	75,7	82,8	68,4
	M 06	73,3	80,8	65,8	2,9	2,4	3,5	75,5	82,7	68,2

Zdroj: ČSÚ, ÚP ČR

Míra zaměstnanosti 15-64letých (podíl zaměstnaných k populaci v této věkové skupině) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu roku 2017 celkem 73,5 % a oproti květnu 2016 se zvýšila o 1,6 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů po sezónním očištění činila 80,7 %, míra zaměstnanosti žen 65,9 %. Míra zaměstnanosti osob ve věku 15-29 let očištěná od sezónních vlivů činila 49,2 %, ve věku 30-49 let 87,4 % a ve skupině osob 50-64letých 71,6 %.

Obecná míra nezaměstnanosti 15-64letých (podíl nezaměstnaných k ekonomicky aktivním, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu 2017 celkem 3,0 % a meziročně se snížila o 1,1 procentního bodu. Míra nezaměstnanosti mužů očištěná od sezónních vlivů dosáhla 2,4 %, míra nezaměstnanosti žen 3,6 %.

Míra ekonomické aktivity 15-64letých (podíl ekonomicky aktivních k populaci v této věkové skupině) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu 2017 celkem 75,7 % a proti květnu 2016 se zvýšila o 0,7 procentního bodu.

3.4 Pomoc v hmotné nouzi

V hmotné nouzi se nachází taková osoba či osoby společně posuzované, které nemají dostatečné příjmy a ani jejich celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb a úhradu nákladů na bydlení. Mezi dávky pomoci v hmotné nouzi řadíme příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádnou okamžitou pomoc. Podrobněji je tato situace upravena zákonem č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi.

Pomoc v hmotné nouzi

- Je forma pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb a je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení.
- Vychází z principu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá.

Příspěvek na živobytí

Příspěvek na živobytí je považován za základní dávku hmotné nouze. Tento příspěvek je určen k zabezpečení základních životních potřeb, kterými je zejména jídlo, hygiena, ošacení, obuv, doprava, vzdělávání apod.

Podmínkou této dávky je, že osoba, popř. společně posuzované osoby se nachází ve stavu hmotné nouze. Tato situace nastává, jestliže příjem osoby nebo příjem všech společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí. Zde se však posuzuje, zda si osoba je či není schopna zvýšit svůj příjem vzhledem k věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a jestli je zajištění jejich základních životních podmínek vážně ohroženo. Pakliže je prokazatelné, že si osoba nemůže příjem zvýšit vlastním přičiněním, lze ji považovat za osobu v hmotné nouzi (více viz zákon č. 111/2006 Sb.).

Doplatek na bydlení

Doplatek na bydlení je dávkou pomoci v hmotné nouzi vztahující se na oblast bydlení. I když primární dávkou, která pomáhá osobám s nízkými příjmy hradit náklady spojené s bydlením, je příspěvek na bydlení poskytovaný v rámci systému státní sociální podpory, obsahuje systém pomoci v hmotné nouzi možnost další pomoci osobám, které i přes poskytnutý příspěvek na bydlení nemohou ze svých prostředků uhradit náklady spojené s užíváním bytu.

Nárok na doplatek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je osobou v hmotné nouzi a který i přes čerpání příspěvku na bydlení po úhradě odůvodněných nákladů spojených s bydlením nemá příjmy dostačující k úhradě svého živobytí.

Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je vznik nároku na příspěvek na živobytí, vlastnický nebo nájemní vztah a trvalý pobyt v bytě, jehož je vlastníkem či nájemcem.

Doplatek na bydlení může finančně výpomoci také osobám, které nemají nárok na příspěvek na bydlení, neboť nesplňují podmínky pro nárok na tuto dávku, avšak jejich celkové příjmy jsou natolik nízké, že jim po úhradě nákladů na bydlení nezbyvají prostředky na živobytí.

Zákon ve svém ustanovení § 33 odst. 5, dává orgánům pomoci v hmotné nouzi rovněž možnost, v případech hodných zvláštního zřetele, stanovit, že doplatek na bydlení bude osobě poskytnut, ačkoliv nesplňuje podmínku hlášení k pobytu dle zvláštního právního předpisu (více zák. 111/2006 Sb.).

Mimořádná okamžitá pomoc

Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy je potřeba poskytnout pomoc bezprostředně.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanoví několik situací, v nichž lze tuto dávku pomoci v hmotné nouzi poskytnout.

Zákon rozlišuje šest základních situací pro poskytnutí mimořádné okamžité pomoci:

- újma na zdraví,
- vážná mimořádná událost,
- nezbytný jednorázový výdaj,
- nezbytné nebo odůvodněné náklady spojené s pořízením nebo opravou základních předmětů dlouhodobé potřeby,

- nezbytné nebo odůvodněné náklady k úhradě nákladů souvisejících se vzděláním, nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí,
- ohrožení osoby sociálním vyloučením.

Uvedený výčet situací však není zcela taxativní, neboť pracovníci orgánu pomoci v hmotné nouzi mohou po zvážení konkrétní situace dávku přiznat i z jiných důvodů.

Dávky mimořádné okamžité pomoci již svým označením, ale především svou podstatou pokrývají situace, které jsou jistým způsobem mimořádné, ojedinělé a nestandardní. Slouží k zajištění osob, které se ocitly ve specifickém stavu, jenž nespadá do rozsahu běžně poskytovaných dávek tohoto systému, jako např. příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení. Tyto osoby svůj výjimečný stav nedokáží vyřešit bez cizí podpory, a proto se zde uplatňují zákonné možnosti pomoci. Účel dávek mimořádné okamžité pomoci je také specifický tím, že není taxativně vymezen, a proto zde existuje velký prostor pro správní uvážení a individuální posouzení konkrétní situace.

Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Nedílnou součástí systému pomoci v hmotné nouzi je i sociální práce s klienty. V rámci sociální práce některé úkoly kromě Úřadu práce ČR vykonávají rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdni úřady, které mají k občanům blíže, a proto mohou tak v rámci sociální práce efektivněji reagovat na jejich problémy.

Tabulka č. 17: **Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice**

Název dávky/ období	1.1. - 30.6.2017
Příspěvek na živobytí	38
Doplatek na bydlení	33
Mimořádná okamžitá pomoc	127
Celkem	198

Zdroj: ÚP ČR, Kontaktní pobočka Otrokovice

Tabulka č. 17 nám znázorňuje orientační počet dávek pomoci v hmotné nouzi vyplácených ÚP ČR, kontaktním pracovištěm v Otrokovicích za 1. pololetí roku 2017. Jedná se o data ve správním obvodu Otrokovice.

3.5 Státní sociální podpora

Dalším nástrojem, který může pomoci osobám v tíživé životní situaci je systém dávek **státní sociální podpory**. Mezi tyto dávky řadíme přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu a náklady na státní sociální podporu hradí stát.

Orgány státní sociální pomoci jsou Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Státní sociální podpora

- Upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích.
- Dávky státní sociální podpory vyplácí Úřad práce ČR.

Tabulka č. 18: **Počet dávek vyplacených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice**

Název dávky/ období	1.1. - 30.6.2017
Přídavek na dítě	32
Příspěvek na bydlení	253
Rodičovský příspěvek	229
Porodné	28
Pohřebné	3
Celkem	545

Zdroj: ÚP ČR, Kontaktní pobočka Otrokovice

Tabulka č. 18 nám znázorňuje opět orientační počet dávek státní sociální podpory vyplacených ÚP ČR, kontaktním pracovištěm v Otrokovicích za 1. pololetí roku 2017. Jedná se o data ve správním obvodu Otrokovice.

4 SOUČASNÁ BYTOVÁ SITUACE

Stálé bydlení je jakousi jistotou každého člověka, který se chce plnohodnotně začlenit do společnosti. Právě samotné bydlení zabezpečuje řadu primárních lidských potřeb a to zejména přístřeší, bezpečí a soukromí.

Ne každý si však dokáže z vlastních prostředků adekvátní bydlení obstarat, a proto využívá možností nájemních bytů.

Podle výsledků SLDB 2011 zahrnoval bytový fond ČR celkem 4 756 572 bytů, z toho bylo 4 104 635 obydlených bytů, z nichž 43,7 % bylo v rodinných domech a 55 % v bytových domech. Představovalo to celkem 456 všech bytů (obydlených i neobydlených) na 1000 všech obvykle v ČR bydlících obyvatel (v bytech i mimo byty), resp. 393 obydlených bytů na 1000 všech obvykle v ČR bydlících obyvatel (v bytech i mimo byty).

4.1 Celkový počet domů a bytů v Otrokovicích

Tabulka č. 19: **Bytový fond v Otrokovicích**

Byty	Byty celkem	Z toho		Počet osob	
		v rodinných domech	v bytových domech	celkem	z toho v rodinných domech
Byty celkem	8 385	2 024	6 211	17 740	4 692
obydlené	7 664	1 752	5 855	1 740	4 692
z toho právní důvod užívání bytu:					
ve vlastním domě	1 451	1 442	6	4 040	4 021
v osobním vlastnictví	3 728	2	3 726	8 490	6
nájemní	1 512	76	1 413	3 139	192
družstevní	365	1	364	908	5
neobydlené	721	272	356	x	x
z toho důvod neobydlenosti:					
změna uživatele	21	8	12	x	x
slouží k rekreaci	12	12	-	x	x
přestavba	31	17	14	x	x
nezpůsobilé k bydlení	13	8	3	x	x

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2011

V Otrokovicích je dle posledních známých výsledků SLDB 2011 celkem 8 385 bytů. Z tohoto obydlených bytů bylo 7 664 a 721 neobydlených bytů. Obydlené byty podle právního důvodu užívání vykazují v Otrokovicích následující charakteristiky: nejvíce obydlených bytů bylo v osobním vlastnictví (3 728), dále to byly byty nájemní (1 512), byty ve vlastním domě (1 451) a byty družstevní (365). Byty neobydlené byly nejčastěji z důvodů přestavby (31), změny uživatele (21), dále z důvodu nezpůsobilosti k bydlení (13) nebo byty či domy sloužící k rekreaci (12). Podrobněji viz tabulka č. 19.

4.2 Počet osob s adresou v sídle ohlašovny

Občan může mít na našem území pouze jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci a je označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním. Jedinou výjimkou jsou osoby s adresou v místě ohlašovny obecního úřadu dle místa posledního evidovaného trvalého pobytu.

Podle odhadu MVČR je v ČR kolem 70 tisíc lidí bez domova, ale na úradech má bydliště hlášeno přes 380 tisíc lidí. Většina z nich nejsou bezdomovci, jen nemají na adrese, kde opravdu žijí, hlášeno trvalé bydliště.

Příčiny ztráty trvalého bydliště jsou různé. Nejčastějšími důvody jsou především absence odpovídajícího právního titulu k místu faktického bydliště, popř. zadluženost, ztráta zaměstnání, nebo také situace způsobené změnou zdravotního stavu. Mezi další příčiny ztráty trvalého bydliště může být i rozpad rodiny, nebo také návrat osob z výkonu trestu, či jiného zařízení, popř. propuštění dětí z dětských domovů po dovršení plnoletosti.

Jaké důvody zvyšují počet lidí s úřední adresou?

- exekuce a ztráta trvalého pobytu
- rozvody - jeden z partnerů ztratí trvalý pobyt
- práce v zahraničí - po návratu z několikaletého pobytu v cizině často lidé mívají bydliště dočasně hlášené na radnici
- děti, jejichž jeden z rodičů je cizinec
- lidé bez domova

Zdroj: MVČR

Tabulka č. 20: **Počet osob s adresou v sídle ohlašovny v Otrokovicích (2012-2016)**

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Počet osob	826	856	885	908	888

Zdroj: Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

4.3 Počet ubytovacích zařízení na území města Otrokovice

Vzhledem k tomu, že je město Otrokovice průmyslovým městem, nachází se na jeho území několik komerčních ubytoven a zařízení podobného typu.

Dle odhadu terénních sociálních pracovníků je počet osob bez domova na území obce v rozmezí mezi 40-50 lidmi, avšak celkový počet může být i vyšší.

V posledních letech dochází k neustálému prohlubování sociálních rizik, jejichž dopady se v oblasti bydlení projevují každoročním nárůstem počtu osob, které se ocitají v bytové nouzi.

4.3.1 Noclehárny

Noclehárny jsou sociální službou dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Jedná se o zařízení poskytující ambulantní služby osobám bez přístřeší (přenocování, hygiena).

Tato sociální služba má pomoci osobám bez přístřeší zmírnit jejich krizovou životní situaci, minimalizovat zdravotní a sociální rizika spojená s jejich způsobem života, podporovat uživatele k řešení krizové životní situace směřující k sociálnímu začlenění.

V Otrokovicích tuto sociální službu poskytuje **Charita sv. Anežky Otrokovice - Noclehárna Samaritán**, jejímž posláním je poskytnout okamžitou pomoc a podporu mužům v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, kteří mají zájem o přenocování a využití hygienického zařízení. Služba umožňuje další spolupráci zaměřenou na dosahování příznivých změn v životě uživatele. Uživatel služby má k dispozici lůžko a praktické zázemí, má možnost i povinnost provádět osobní hygienu a v případě potřeby je mu poskytnuto i ošacení.

Služba je poskytována za úhradu od uživatele, ve výši 30 Kč a v této ceně je zahrnuta i teplá polévka. Kapacita noclehárny jsou 4 lůžka.

4.3.2 Azylové domy

Azylové domy poskytují dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Kromě již zmíněného ubytování patří mezi nabízené služby azylových domů také poskytnutí nebo pomoc při zajištění stravy a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Ubytovací služby na přechodnou dobu pro osoby v nepříznivé sociální situaci v Otrokovicích poskytuje Charita sv. Anežky Otrokovice, která je provozuje ve dvou svých zařízeních:

1. **Nový domov Otrokovice** - tato služba je zde poskytována formou pobytové služby a je určena zejména osobám, které se staly obětí domácího násilí, osobám bez přístřeší, osobám v krizi, osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy a pro rodiny s dětmi. Věková kategorie cílové skupiny je děti předškolního věku (1-6 let), mladší děti (7-10 let), starší děti (11-15 let), dorost (16-18 let), mladí dospělí (18-26 let), dospělí (27-64 let) a děti kojeneckého věku (do 1 roku).

Cílem služby je pomoci matkám či otcům s nezletilými, nezaopatřenými dětmi, těhotným ženám a ženám bez dětí překlenout jejich nepříznivou životní situaci spojenou se ztrátou bydlení a podpořit je v soběstačnosti a aktivitě tak, aby dokázali sami řešit své problémy a přiblížit se co nejvíce k běžnému životu. Tato služba je klientům poskytována na přechodnou dobu 6 měsíců, avšak ve zvláštních případech to může být i déle (např. hospitalizace nebo živelná pohroma). Kapacita azylového domu Nový domov Otrokovice čítá 5 bytových jednotek s celkovým počtem 20 lůžek. Cena ubytování je 90 Kč/den za matku, 60 Kč/den za dítě a 120 Kč/den za samotnou ženu.

2. **Samaritán - služby pro lidi bez domova** - tato služba je také poskytována formou pobytové služby a je určena zejména mužům bez přístřeší. Věková kategorie cílové skupiny je mladí dospělí (18-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let) a starší senioři (nad 80 let). Služby azylového domu Samaritán Otrokovice jsou klientům poskytovány na základě smlouvy o poskytování sociálních služeb, jež se uzavírá na dobu 3 měsíců. Tato smlouva může být opakovaně prodlužována, ovšem maximální délka pobytu v azylovém domě je omezena, zpravidla na 1 rok.

Kapacita azylového domu Samaritán je v současné době 11 pokojů se 37 lůžky. Cena ubytování je stanovena na 3 050 Kč/měsíc, popř. 100 Kč/den.

Bydlení v azylových domech na rozdíl od komerčních ubytoven, je doprovázeno aktivním sociálním programem sociálních pracovníků. Na úhradu ubytování v azylovém domě lze při splnění dalších podmínek získat doplatek na bydlení, pokud však orgán pomoci v hmotné nouzi vyhodnotí situaci jako případ hodný zvláštního zřetele.

Avšak jednou a zásadní **nevýhodou** bydlení v azylových domech bývá jejich úzké zaměření na určité skupiny uživatelů. V některých případech může ubytování v azylových domech pouze pro matky s dětmi nebo naopak pouze pro muže znamenat i totální rozpad rodiny. To přináší další prohlubování sociálních problémů rodiny.

4.3.3 Ubytovny

Dle legislativního vymezení pojmu ubytovna dle Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby a Vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, se ubytovnou rozumí stavba ubytovacího zařízení nebo její části, kde je poskytováno ubytování a služby s tím spojené. Stavbou ubytovacího zařízení není rodinný a bytový dům a stavby pro rodinnou rekreaci. Ubytovací zařízení se zařazují podle druhu do kategorií: hotel, motel, penzion a ostatní ubytovací zařízení.

Ubytovny se v současné době staly velmi vyhledávaným zdrojem levného bydlení. Hlavními důvody pro dlouhodobé využívání tohoto typu bydlení patří především nedostatek finančních prostředků, nedostupnost bydlení (kauce), neschopnost dodržovat podmínky nájemního bydlení, vysoká zadluženost či dlouhodobá nezaměstnanost.

Proto vzhledem k absenci jiných možností přijme určitá skupina osob s nízkými příjmy i ubytování nižší kvality bydlením ubytovnách, které mnohdy kritéria dlouhodobého bydlení nesplňují.

Pro zhodnocení, zda podmínky k bydlení na ubytovně vyhovují jako dlouhodobé bydlení, můžeme využít charakteristiku různých typů bydlení, kterou používá FEANTSA ve své definici a typologii bezdomovectví. V definici kategorií jednotlivých typů bydlení se posuzují tyto tři tzv. domény:

- **fyzická doména** - posuzuje se, zda existuje fyzický prostor pro bydlení, který naplňuje základní potřeby dané osoby a její rodiny,
- **právní doména** - posuzuje se, zda existuje nějaký právní nárok zajišťující určitou jistotu užívání obývaného prostoru,
- **sociální doména** - posuzuje se, zda obývaný prostor poskytuje dostatek soukromí, bezpečí a možnost udržování sociálních vztahů.

Na základě naplnění těchto tří výše uvedených domén, lze i tento obývaný prostor chápat jako domov. Pokud osoba obývá prostor, jenž ji z některé z výše uvedených oblastí vylučuje, se taková osoba dle FEANTSy považuje za bezdomovce, a to zjevného, žije-li na ulici, tzn. bez jakékoliv střechy nad hlavou (vyloučení z fyzické domény), nebo skrytého, pokud místo k bydlení nenaplňuje některou z ostatních dvou domén, např. nelegálně obsazené obydlí (právní doména), rezidenční sociální služby (sociální doména).

Ubytovny poskytují:

- prostor pro bydlení, který vyhovuje hygienickým požadavkům, tzn. přímo osvětlený, větratelný prostor s možností vytápění, se zajištěným přístupem k hygienickému zařízení a k pitné vodě - **fyzická doména**,
- právní jistotu tzn. užívání prostoru na základě uzavřené smlouvy o ubytování, byť i s omezenou ochranou ve srovnání s nájemním vztahem - **právní doména**,
- možnost udržování sociálních vztahů, byť omezenou např. ubytovacím řádem - **sociální doména**.

Přehled komerčních ubytoven v Otrokovicích

V Otrokovicích ubytování v komerčních ubytovnách nabízí 12 poskytovatelů. V současné době je na ubytovnách ve městě ubytováno přes 900 osob. Všechny tyto osoby však nelze jednoznačně označit za osoby sociálně vyloučené či osoby ohrožené ztrátou bydlení, protože ubytování na komerčních ubytovnách často využívají i osoby, které zde přijeli za prací a svoje bydliště mají jinde.

Ubytovny, které jsou na území města Otrokovice, můžeme rozdělit na ubytovny se schváleným provozním řádem (více § 21a, zákona č.258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů) a na ubytovny bez schváleného provozního řádu. Osoby ubytované na ubytovně se schváleným provozním řádem mohou požádat ÚP ČR o doplatek na bydlení.

Ubytovny se schváleným provozním řádem v Otrokovicích

1. **Ubytovna Artex - Lidická 268, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. V objektu je 10 dvoulůžkových pokojů, sociální zařízení i kuchyňka jsou společné. Cena za ubytování je 3 500 Kč/měsíc.
2. **Ubytovna Astorie - Moravní 937, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí třílůžkové a dvoulůžkové pokoje v ceně 3 500 Kč/měsíc.
3. **Ubytovna Jezerka, Tř. T. Bati 1241, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovna nabízí 10 dvoulůžkových, 32 třílůžkových a 2 čtyřlůžkové pokoje. V tomto zařízení je 10 pokojů pro osoby v tísni. Cena za ubytování je při obsazenosti 2-3 osob na pokoji 3 500 Kč/měsíc.
4. **Ubytovna Morava, Moravní 958, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Cena za ubytování od 15 a více nocí 184 Kč/noc, méně nocí 299 Kč /noc. Sociální zařízení i kuchyňka společná na patře.
5. **Ubytovna S. Jančíka, Dr. Stojana 506, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí 13 jednolůžkových pokojů a jeden dvojlůžkový pokoj. Cena za ubytování se liší od velikosti a vybarvení pokoje a to od 4 500 do 6 000 Kč/měsíc.
6. **Ubytovna S. Jančíka, Školní 904, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí 20 jednolůžkových pokojů s umývadlem, sociální zařízení i kuchyňka jsou společné na chodbě. Cena za ubytování je 4 200 Kč/měsíc.
7. **Ubytovna SPŠ, Tř. Tomáše Bati 1266, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovna nabízí 72 dvoulůžkových pokojů. Při obsazenosti jedné osoby na pokoji 2 900 Kč/měsíc, dvě osoby na pokoji 4 300 Kč/měsíc.

8. **Ubytovna FC Viktoria, Zlínská 240, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí ubytovací kapacitu 26 lůžek ve 2-3 lůžkových pokojích. Cena je 3 682 Kč/měsíc.

Ubytovny bez schváleného provozního řádu

9. **Ubytovna Gerža, Olbrachtova 1169, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovací zařízení nabízí kapacitu 48 bytů, menší byt za cenu 3 800 Kč/měsíc + záloha na elektřinu, větší byt 4 900 Kč/měsíc + záloha na elektřinu.
10. **Ubytování (nájemní byty), J. Jabůrkové 1422, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovací kapacita je 13 jednopokojových bytů za cenu 8 000 Kč/měsíc a 6 dvoupokojových bytů za cenu 9 000 Kč/měsíc.
11. **Ubytovna Moravský rybářský svaz, o.s., Štěrkoviště 1610, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže výjimečně i pro ženy. Ubytovna nabízí 9 dvoulůžkových pokojů, sociální zařízení a kuchyňka společná na chodbě. Cena ubytování je 120 Kč /noc - provoz jen v letním období. Zařízení neubytovává občany pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.
12. **Ubytovna Oáza, Moravní 959, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytovací služby spíše pro muže, po dohodě i pro ženy. Ubytovna nabízí 74 pokojů v ceně za 1-7 nocí 1 osoba 340 Kč/noc, 2 osoby 580 Kč/noc, 8-22 nocí 1 osoba 310 Kč/noc, 2 osoby 530 Kč/noc, 22 a více nocí 1 osoba 230 Kč/noc, 2 osoby 280 Kč/noc.

Ubytovny určené pro krátkodobé, krizové bydlení jsou jako jedna z forem sociálního bydlení velmi potřebné. Existují totiž skupiny osob, které z různých důvodů hledají ubytování právě mimo nájemní bydlení. Takový druh bydlení poskytuje těmto osobám nejen střechu nad hlavou a prostor pro sociální kontakty, ale i určitou právní ochranu. Nelze však počítat s tím, že tento typ bydlení dokáže dlouhodobě nahradit standardní bydlení v bytě.

4.4 Aktuální bytový fond v majetku města Otrokovice

Město Otrokovice má ve svém portfoliu 434 městských bytů určených pro různé skupiny obyvatel. Tyto byty se dělí dle účelu na byty pro příjmově vymezené osoby, byty sociální, byty v domech zvláštního určení, ostatní byty, byty školnické a byty či domy určené k prodeji (více viz. tabulka č. 21).

Tabulka č. 21: **Bytový fond města Otrokovice ke dni 31.8.2017**

Bytový fond města Otrokovice		
A	Byty pro příjmově vymezené osoby	33
B	Byty sociální	24
C	Byty v domech zvláštního určení	166
D	Ostatní nájemní byty	187
E	Byty školnické	3
	Byty/domy určené k prodeji	21

Zdroj: MěÚ Otrokovice, odbor majetko-právní

4.4.1 Členění bytového fondu v majetku města

Jak již bylo zmíněno, město Otrokovice disponuje 434 byty určenými pro jednotlivé skupiny klientů. Dělí se na:

- A. Byty pro příjmově vymezené osoby** - byty jsou určeny k pronajímání pro příjmově vymezené osoby v souladu s nařízením vlády č. 146/2003 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů pro příjmově vymezené osoby, ve znění pozdějších předpisů. V objektu se nachází celkem 33 bytů z toho je 27 bytů o velikosti 1 + kk (40-48 m²) a 6 bytů o velikosti 2 + kk (62 m²).
- B. Byty sociální** - byty jsou určeny k pronajímání pro osoby s nízkými příjmy, osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením. V objektu se nachází celkem 24 bytů o velikosti 1 + 0 (27 m²).
- C. Byty v domech zvláštního určení - v domech s pečovatelskou službou** - byty jsou určeny k pronajímání zejména seniorům, osobám se zdravotním postižením,

osobám chronicky nemocným, včetně rodin s nezletilými dětmi se zdravotním postižením jako i osobám s omezenou soběstačností, které však nevyžadují péči v sociálním zařízení pobytových sociálních služeb. Tyto byty se nachází ve třech domech, které jsou umístěny v různých částech města. Celkem se jedná o 166 bytů o velikosti 1 + 0 (22-33 m²), 1 + 1 (33-66 m²), 2 + 0 (47 m²), 2 + 1 (50-101 m²). Tyto byty se dále dělí na standardní a bezbariérové.

D. Ostatní nájemní byty - byty jsou určeny k pronajímání zejména rodinám s nezletilými dětmi, osobám bez rodinného zázemí po ukončení ústavní výchovy nebo pěstounské péče a osamělým osobám. Byty, které jsou pronajímány žadatelům do věkové hranice 30 let nebo společně žadatelům, z nichž alespoň jeden splňuje uvedenou věkovou hranici, se považují za byty startovací. Tyto byty se nachází v pěti domech, které jsou umístěny v různých částech města. Celkem se jedná o 187 bytů o velikosti 1 + 1 (30-40 m²), 2 + kk (43 m²), 2 + 1 (52-59 m²).

E. Byty školnické - tyto byty jsou umístěny v budovách základních škol města a určené k pronajímání zaměstnancům základních škol na dobu výkonu práce nájemce jako školníka dané základní školy. Celkem se jedná 3 byty v různých částech města o velikosti 2 + 1 (62 m²), a dva byty 3 + 1 (63-80 m²).

4.4.2 Stávající podmínky pro přidělení jednotlivých typů bytů

Městské byty jsou přidělovány na základě Usnesení Rady města Otrokovice. Rada města se schází pravidelně dvakrát do měsíce, kde na návrh odboru majetko-právního je o návrhu rozhodnuto. Žadatel o byt se navrhuje na základě bodového hodnocení daných kritérií, které je součástí žádosti. Usnesením č. RMO/735/11/11, které Rada města Otrokovice schválila dne 28.11.2011 a v souladu s ustanovením § 102, odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, byla schválena Pravidla pro pronajímání bytů města Otrokovice. Žádosti o pronájem bytů jak pro příjmově vymezené osoby, nebo na byty sociální, popř. na ostatní byty vč. startovacích viz příloha č. 1 a 2.

5 CÍLOVÉ SKUPINY

Cílové skupiny osob, které budou zapojeny do systému sociálního bydlení, vychází jednak z Evropské typologie bezdomovství ETHOS a také je zde přidána i skupina osob či domácností, které vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých disponibilních příjmů, a to více než 40 %. Předmětem posouzení bude rovněž přiměřenost stávajícího obývaného bytu, jeho lokalita, případně vybavení domácnosti.

Klíčovým dokumentem, který vymezuje směr budování systému sociálního bydlení pro osoby v bytové nouzi v České republice, je Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, která byla schválena na základě usnesení Vlády České republiky č. 810 ze dne 12. října 2015.

5.1 Cílové skupiny dle Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025

Tyto cílové skupiny, jež jsou definovány v dokumentu Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 jako skupina osob, která má, nebo bude mít nárok na vstup do systému sociálního bydlení, vychází převážně z Evropské typologie bezdomovectví ETHOS.

Jedná o tyto cílové skupiny:

- osoby ohrožené sociálním vyloučením,
- samoživitelky/samoživitelé,
- rodiny s dětmi,
- senioři,
- osoby se zdravotním postižením,
- oběti domácího násilí,
- osoby opouštějící instituce,
- osoby opouštějící pěstounskou péči nebo ústavní zařízení pro děti (po dovršení osmnácti let).

5.2 Bezdomovectví, sociální vyloučení spojené s absencí bydlení

Jak vyplývá ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2016-2020, která navazuje na Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011-2015, jejíž evaluace byla v únoru 2015 vzata na vědomí vládou ČR usnesením vlády č. 133 ze dne 23. 2. 2015 ke zprávě o naplňování Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011-2015, do sociálního vyloučení se vlivem socioekonomického vývoje naší společnosti propadá stále více obyvatel České republiky. Proto bezdomovectví, sociální vyloučení spojené s absencí bydlení, je jedním z problémů, kterého se týká Strategie sociální ochrany a začleňování EU. Prevence bezdomovectví a reintegrace osob bez domova jsou otázkami, které vyžadují dobré pochopení procesů a mechanismů, které vedou do situací absence či ztráty domova.

Na základě výzkumu MPSV v roce 2016 se celkový počet osob bez domova nyní odhaduje dokonce až na 68,5 tisíce osob. Také počet osob, které jsou bezprostředně ohroženy ztrátou bydlení je alarmující a dle tohoto výzkumu je to bezmála 120 tisíc lidí. Tzn., že v ČR podle těchto odhadů na ulici žije 6,7 osoby v přepočtu na tisíc obyvatel.

Velká část sociálních pracovníků uvádí, že obcím schází především krizové ubytování a nízkonákladové bydlení se sníženým nájemem. Dále obcím chybí pobytové zařízení pro osoby bez domova, které vzhledem k jejich zdravotnímu stavu a věku potřebují zajištění sociálních služeb. Týká se to především osob s různými závislostmi, s duševním onemocněním, bez jakéhokoliv příjmu, bez nároku na výplatu důchodu a také lidí, kteří jsou vedeni na úřadech práce.

Sociální vyloučení je společenský jev projevující se u obyvatel, kteří mají z různých příčin ztížené šance na zapojení se na trhu práce, přístup k institucím a službám. V řadě případů je znakem sociálního vyloučení prostorová izolace, tzn. segregace od okolní společnosti, dále sociální, ekonomická, kulturní a symbolická izolace. Sociální vyloučení vzniká většinou z několika kumulovaných příčin.

Osoby sociálně vyloučené jsou osoby dlouhodobě pobírající sociální dávky, osoby s vysokými dluhy, osoby akutně bydlící v přeplněných nevyhovujících bytech, osoby bez přístřeší a další. Návrat těchto osob do běžného života je velmi problematický. Pro tuto skupinu obyvatel je typický život v chudobě, bez účasti na trhu práce (u mladých lidí bez účasti na systematickém vzdělávání), bez přiměřeného bydlení, bez dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či v malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Jedná se o skupinu obyvatel, kteří mají znesnadněný nebo zamezený přístup ke zdrojům a příležitostem zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Do skupiny, která je nejvíce ohrožena sociálním vyloučením, lze zařadit nízkopříjmové skupiny (senioři, matky samoživitelky, mladé rodiny s dětmi apod.), osoby po výkonu trestu, drogově závislé, mladistvé, kteří opouštějí ústavy, osoby se zdravotním postižením, oběti přírodních a jiných katastrof. Často se jedná o osoby závislé na sociálních dávkách.

Bezdomovectví lze dělit dle vnějších znaků (celkový životní styl a způsob vystupování na veřejnosti) do tří skupin:

1. **Bezdomovectví zjevné** - osoby žijící ve veřejných prostorech nebo venku (na ulicích, na nádražích, ve squatech, přespávající ve sklepích, domech určených k demolici, ve starých automobilech, kontejnerech, výměnících, ve stanech, v kanálech či v lesích) a osoby, které vyhledávají ubytování v noclehárnách a v azylových domech.
2. **Bezdomovectví skryté** - do této kategorie byly zařazeny pouze osoby, případně rodiny, ve veřejných ubytovnách s krátkodobým ubytováním, které nemají vlastní bydlení.
3. **Bezdomovectví potenciální** - osoby v nevyhovujícím bydlení, žijící v nejistých podmínkách. Jedná se např. o osoby žijící ve vyloučených lokalitách, ve kterých je nutné počítat s řešením nenadálých situací (např. hromadné odpojení energií, vody, vystěhování vlastníkem bytových domů), které mohou vést k výraznému nárůstu počtu bezdomovců. Dále se jedná také o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody nebo mladé lidi, kteří vycházejí z dětských domovů.

Společnost FEANTSA (Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci) vytvořila typologii bezdomovectví a vyloučení z bydlení, nazvanou ETHOS. Typologie ETHOS vychází z principu, že pojetí domova lze chápat ve třech oblastech, jejichž absence může vést k bezdomovectví. Mít domov může být chápáno jako: mít přiměřené bydlení, které může osoba a její rodina výlučně užívat (fyzická oblast);

Projekt Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006182 je podpořen

Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

mít prostor pro vlastní soukromí s možností sociálních vztahů (sociální oblast); mít právní důvod k užívání (právní oblast). Z toho vyplývají čtyři formy vyloučení z bydlení:

1. bez střechy,
2. bez bytu,
3. nejisté bydlení,
4. nevyhovující bydlení.

Všechny tyto situace ukazují na absenci bydlení. ETHOS tedy člení osoby bez domova podle jejich životní situace nebo situace jejich bydlení. Tyto koncepční kategorie se dále člení na **13 operačních (pracovních) kategorií**, v rámci realizovaného národního projektu Strategie sociální inkluze bezdomovců v ČR byl vytvořen soubor národních subkategorií.

Operační kategorie:

1. **Osoby přežívající venku** - osoby spící venku (např. ulice, pod mostem, nádraží, letiště, veřejné dopravní prostředky, kanály, jeskyně, odstavené vagony, stany, garáže, prádelny, sklepy a půdy domů, vraky aut).
2. **Osoby v noclehárně** - osoby v nízkoprahové noclehárně, osoby sezonně užívající k přenocování prostory zařízení bez lůžek.
3. **Osoby v ubytovnách pro bezdomovce** - muži v azylovém domě, ženy v azylovém domě, matky s dětmi v azylovém domě, otcové s dětmi v azylovém domě, úplné rodiny v azylovém domě, osoby v domě na půli cesty, osoby ve veřejné komerční ubytovně, osoby v přístřeší po vystěhování z bytu.
4. **Osoby v pobytových zařízeních pro ženy** - ženy ohrožené domácím násilím pobývající na skryté adrese, ženy ohrožené domácím násilím pobývající v azylovém domě.
5. **Osoby v ubytovnách pro imigranty** - žadatelé o azyl v azylových zařízeních, migrující pracovníci – cizinci ve veřejné komerční ubytovně.

6. **Osoby před opuštěním instituce** - osoby před opuštěním věznice, osoby před opuštěním zdravotnického zařízení, osoby před opuštěním dětské instituce, osoby před opuštěním pěstounské péče.
7. **Uživatelé dlouhodobější podpory** - muži a ženy v seniorském věku nebo invalidé dlouhodobě ubytované v azylovém domě.
8. **Osoby žijící v nejistém bydlení** - osoby přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel, osoby v podnájmu, osoby bydlící v bytě bez právního důvodu, osoby v nezákonně obsazené budově, osoby na nezákonně obsazeném pozemku (zahrádkářské kolonie, zemnice).
9. **Osoby ohrožené vystěhováním** - osoby, které dostaly výpověď z nájemního bytu, osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu.
10. **Osoby ohrožené domácím násilím** - policejně zaznamenané případy - oběti.
11. **Osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách** - osoby žijící v mobilním obydlí (např. maringotka, karavan, hausbót, osoby žijící v budově, která není určena k bydlení, např. osoby žijící na pracovišti, v zahradních chatkách se souhlasem majitele, osoby žijící v provizorních stavbách nebo v budovách např. bez kolaudace.
12. **Osoby žijící v nevhodném bydlení** - osoby žijící v nevhodném objektu - obydlí se stalo nezpůsobilým k obývání (dříve mohlo být obyvatelné)
13. **Osoby žijící v přelidněném bytě**

Zdroj: FEANTSA (Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci)

5.3 Prostorová segregace bydlení

Prostorová segregace neboli oddělení určitých skupin obyvatelstva, se objevuje snad ve všech kulturách s určitou minimální mírou společenské diferenciace. Již od pradávna lidské společnosti rozdělovaly své členy v prostoru podle sociálních, ekonomických, etnických či náboženských hledisek. Prostorové vyloučení je velmi závažným společenským problémem, který zásadně narušuje sociální soudržnost, toto pak vede k rozdělení společnosti a k rozšiřování propasti mezi vyloučenými jedinci a zbytkem společnosti. Důsledky tohoto procesu jsou závažné, poněvadž ve vyloučených lokalitách dochází k přenosu této polarizace, protože mladí lidé jsou již v tomto prostředí socializováni.

Dle slovníku MPSV se za sociálně vyloučenou lokalitou považuje území nebo oblast obývanou významnou měrou osobami, které jsou sociálně vyloučené nebo jsou ohrožené sociálním vyloučením. Sociálně vyloučené lokality se velice často vyznačují velmi specifickými územními a sociálními charakteristikami. Může se jednat např. o některé z těchto charakteristik:

- **vyšší míra nezaměstnanosti**, větší počet dlouhodobě nezaměstnaných osob, osob obtížně uplatnitelných na trhu práce apod.,
- **nedostatek pracovních příležitostí** a legálních možností obživy, málo kvalifikovaná a špatně placená pracovní místa, nepříznivá příjmová situace jednotlivců a rodin a jejich závislost na příjmech ze systému sociálního zabezpečení,
- **celkově nižší úroveň vzdělanosti**, častější problémy se školní docházkou, vyšší počet dětí, které nedokončí základní vzdělání,
- **vyšší kriminalita** a častější výskyt společensky nežádoucích jevů, narušené rodinné či sousedské vztahy,
- **nevyhovující nebo havarijní stav obytných objektů**, nefungující trh s bydlením, bydlení v nevyhovujících prostorách, v ubytovnách apod.,
- **horší dostupnost veřejných či jiných služeb** a obtížný přístup ke službám,
- **špatné dopravní spojení** s jinými oblastmi a regiony, izolovanost území, nedostatek vnějších kontaktů nebo přímo nepřátelství ze strany osob žijících v blízkosti sociálně vyloučené lokality,
- **potřeba realizace podpůrných programů** nebo specificky zacílených programů apod.

5.4 Sociálně vyloučené lokality

Za sociálně vyloučenou lokalitu můžeme také označit prostor (dům, ulici, čtvrť) kde se koncentrují lidé, u nichž je možné identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně vnímána a označována jako „špatná adresa“ či „problémové místo“.

Sociální vyloučení definujeme jako postupnou a stupňující se exkluzi z plné participace na sociálních, materiálních i symbolických zdrojích produkovaných, sdílených a konzumovaných širokou společností k zajištění dobrých životních podmínek, organizace sociálního života a účasti v rozhodování.

Základní charakteristikou sociálního vyloučení je souběh faktorů, které výrazně omezují možnosti k:

1. **přístupu na otevřený trh práce,**
 2. **přístupu k veřejným službám,** včetně sociálních služeb či vzdělávání,
 3. **kontaktu se sociálním okolím**
 4. **řešení osobní krize (zadlužení, nemoc apod.)**
 5. **politické participaci** či omezují schopnosti a dovednosti těchto možnosti využívat.
- Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje **etnicita**.

Zdroj: www.esfcr.cz

Sociálně vyloučené lokality v Otrokovicích

Na základě výsledků Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, která byla na podnět MPSV zpracována společností GAC spol. s r. o., byly v Otrokovicích identifikovány celkem dvě sociálně vyloučené lokality s počtem obyvatel 0-100. Jedná se především o městské části, které jsou tvořeny bytovými domy, avšak žádná z těchto sociálně vyloučených lokalit nevykazuje výrazné známky „vlastní samosprávy“ a ani nebylo zaznamenáno, že by zde fungovala silná společenská komunikace.

Pro potřeby této analýzy budeme z pochopitelných důvodů rozlišovat a nazývat tyto sociálně vyloučené lokality jako Sociálně vyloučená lokalita 1 a Sociálně vyloučená lokalita 2.

5.4.1 Sociálně vyloučená lokalita 1

Tato sociálně vyloučená lokalita, která vyplynula z Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, se nacházela v obydlé části Otrokovic, v jejichž blízkosti sídlí největší zaměstnavatel v Otrokovicích a možná i v celém Zlínském kraji. Stavba z 30. let 20. století, která byla postavena původně jako dočasné zařízení staveniště. Od roku 1991 sloužila tato stavba jako bytový dům pro sociálně slabé občany. Pozemek měl celkovou výměru 2 326 m², přičemž zastavěná plocha byla 520 m². V objektu se nacházely byty s lokálním vytápěním na tuhá paliva. Celkem zde bylo 10 bytů s užitnou plochou 63,5 m² (2 byty) a 42,2 m² (8 bytů). Obvodové stěny objektu byly z keramických desek Hurdis, příčky byly z plných pálených cihel, střecha sedlová s dřevěnými krovy. Obyvatelé bytového domu měli uzavřenu nájemní smlouvu a to 3 nájemníci na dobu neurčitou a 7 nájemníků na dobu určitou. Nájemné včetně služeb spojených s bydlením činilo cca 2 000 Kč/měsíc (nájemné za podlahovou plochu činilo 30 Kč/m²).

Na základě Usnesení Rady města Otrokovice č. RMO/220/04/15, ze dne 22.4.2015 bylo rozhodnuto o ukončení provozu bytového domu k datu 30.6.2016. Tento objekt již nesplňoval hygienické, kapacitní a dispoziční požadavky, byť i jako bydlení sociálního typu. Vzhledem k tomu, že na základě vypracovaného posudku se rekonstrukce jevila zcela neekonomická, byl bytový dům v sociálně vyloučené lokalitě 1 v roce 2016 zbourán. Pozemek byl na náklady města vyčištěn a lidé, kteří tuto lokalitu obývali, byli přestěhováni do náhradních bytů.

V současné době Město Otrokovice zvažuje, jak s pozemkem naloží, zda opět vybuduje na stejném místě ubytování pro osoby s nízkými příjmy, které jsou ohroženy sociálním vyloučením, nebo využije tento pozemek pro komerční účely.

5.4.2 Sociálně vyloučená lokalita 2

Druhá sociálně vyloučená lokalita, která vyplynula z Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, také nevykazuje prvky typové o geograficky vyloučené lokality bez návaznosti na infrastrukturu. Ba naopak, jde o lokalitu, v jejíž blízkosti se nachází obytné domy, zdravotnické zařízení, sportovní areál i obchod. V této lokalitě je vystavěno celkem 24 bytů o velikosti 1 + 0 s plochou cca 27 m².

Tento nouzový bytový dům byl postaven v roce 1997 jako reakce na nedostatek sociálního bydlení v důsledku povodní, které ve stejném roce postihly město Otrokovice.

Bytový dům je tvořen sestavou 48 buněk ve dvou podlažích, z nichž je 24 prodloužených o 1,6 m, což tvoří středovou chodbu. Byt je složen vždy ze dvou buněk s vlastním hygienickým zázemím. Vchod do objektu je umístěn ze západní strany, se vstupem do středové chodby. Přístup do 2 patra je zajištěn vnějšími schodišti.

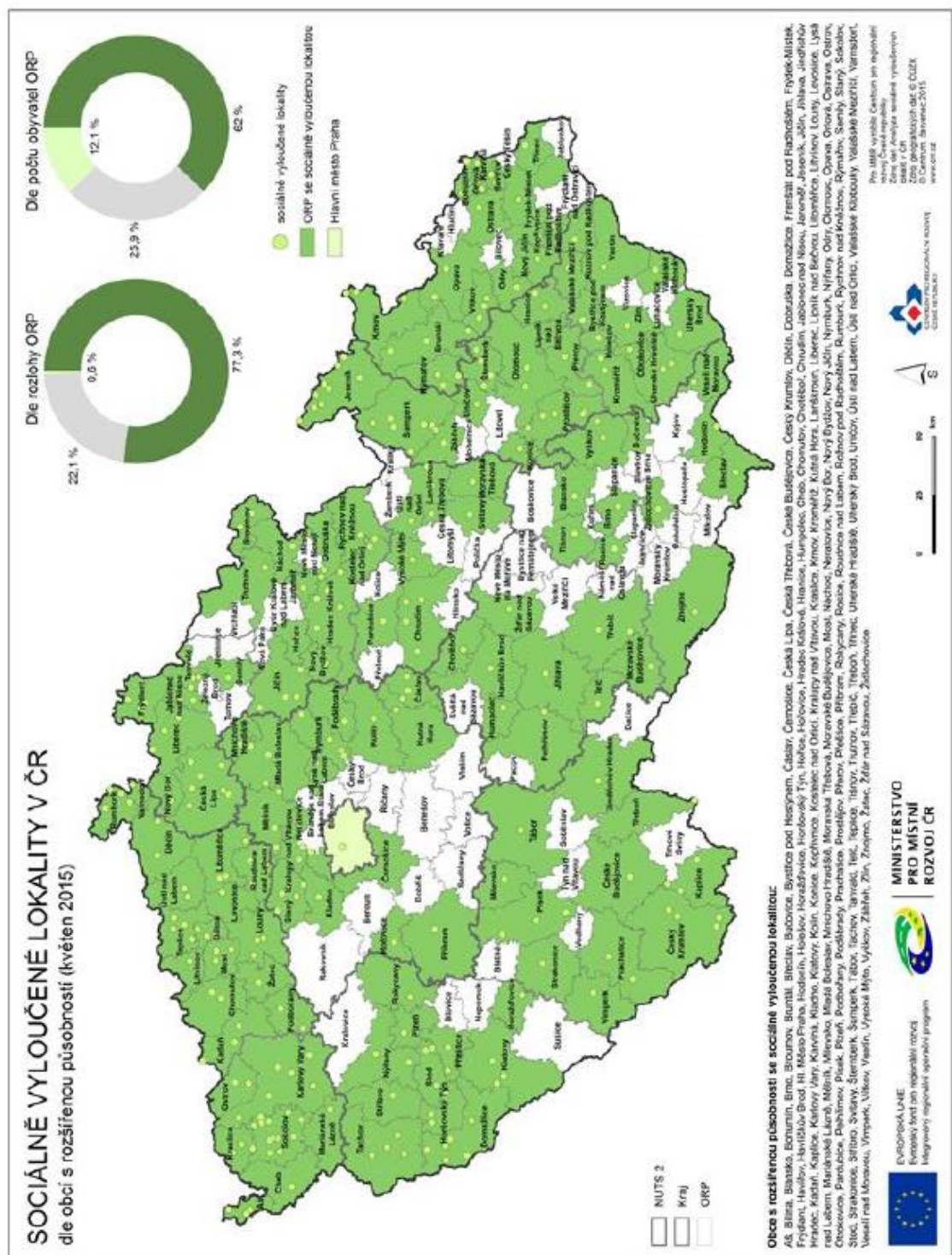
Dům má sedlovou střechu s malým sklonem se svodem dešťové vody. Stavba je napojena na vodu, kanalizaci a přívod elektrické energie. Tento bytový dům byl zkolaudován dne 29.12.1997 na dobu určitou a to do 12/2017. Dle předběžných informací pracovníků odboru majetko-právního MěÚ Otrokovice by měl být bytový dům na podzim letošního roku opět zkolaudován, a i nadále bude vhodně sloužit svému účelu.

Není žádným tajemstvím, že se počet sociálně vyloučených lokalit v rámci celé republiky za posledních 10 let zdvojnásobil a bez zavedení účinných opatření bude tento nepříznivý trend pravděpodobně pokračovat.

Segregace a separování sociálně slabších a rasově či etnicky determinovaných skupin obyvatel, ke které často nedošlo z vlastní vůle, vytváří bariéry rozvoje životních šancí, neboť cesta zpět je velmi obtížná, dokonce mnohdy již nemožná. Tyto bariéry mají klima chátrajícího prostředí, bydlení v nestandardně vybavených a poškozených bytech. Velmi často se jedná o oblasti s nedostatečně rozvinutými službami a obslužností. Děti žijící v těchto oblastech navíc obvykle navštěvují školy nevalné úrovně, což samozřejmě způsobuje neustálý přenos nerovností.

V těchto vyloučených lokalitách se často objevují znaky kriminality, deviantního chování, rozšířená je zde také konzumace drog a jiných omamných a návykových látek. Dalo by se tedy říci, že lidé žijící ve vyloučených lokalitách jsou tímto poznamenáni.

Obrázek č. 2: **Mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR**

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR (2015)

6 KRIMINALITA

Kriminalita je nejnebezpečnějším sociálně patologickým jevem. Je to jev dynamický, jehož obsah i rozsah se mění v závislosti na čase a prostoru, který jde vždy ruku v ruce s dalšími, z hlediska společnosti méně nebezpečnými, sociálně patologickými jevy.

Kriminalita je soubor činů uvedených v trestním zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) obvykle popisovaných podle prostoru, času, rozsahu, struktury a pohybu. V obecném slova smyslu je to zločinnost, tedy společenský jev, kterým se rozumí souhrn trestné činnosti.

6.1 Zjištěné trestné činy v Otrokovicích

Z následující tabulky je patrné, že celkový počet trestných činů spáchaných na území města Otrokovice rok od roku mírně klesá, např. v roce 2016 to bylo o 40 trestných činů méně než v roce 2015. Věřme, že tento mírně sestupný trend bude i nadále pokračovat a nebude to zapříčiněno pouze vlivem změny vykazování kriminální statistiky Policie ČR, ke kterému došlo v roce 2016.

Tabulka č. 22: **Zjištěné trestné činy v Otrokovicích**

Zjištěné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Vraždy	3	1	1	0	0
Znásilnění	0	2	1	0	0
Fyzické útoky	18	18	22	29	10
Loupeže	4	2	0	0	0
Vloupání do obydlí	10	7	7	3	4
Vloupání do chat a chalup	3	3	2	2	0
Krádeže automobilů	4	4	4	4	2
Krádeže věcí z automobilů	17	24	15	8	1
Krádeže jízdních kol	21	29	13	17	3
Výroba, držení a distribuce drog	7	3	10	6	6
Řízení pod vlivem	34	19	29	40	32
Všechny zbývající činy	322	309	258	218	87
Celkem	443	421	362	327	145
**Index kriminality	189,5	180,1	154,9	139,9	62,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen

****Index kriminality** (dříve také označován jako koeficient kriminality) bývá užíván pro kvantitativní vyjádření intenzity kriminality neboli zamoření určitého území kriminalitou. Představuje počet evidovaných trestných činů, v našem případě na 10 tis. obyvatel, trvale žijících na hodnoceném území.

6.2 Objasněné trestné činy v Otrokovicích

Tabulka č. 23: **Objasněné trestné činy v Otrokovicích**

Objasněné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Vraždy	3	1	1	0	0
Znásilnění	0	2	0	0	0
Fyzické útoky	13	13	21	26	7
Loupeže	2	2	0	0	0
Vloupání do obydlí	2	4	4	1	0
Vloupání do chat a chalup	0	2	0	2	0
Krádeže automobilů	3	1	0	2	1
Krádeže věcí z automobilů	3	5	2	0	0
Krádeže jízdních kol	7	12	1	4	1
Výroba, držení a distribuce drog	6	3	5	2	3
Řízení pod vlivem	33	18	24	39	18
Všechny zbývající činy	172	185	157	142	53
Celkem objasněných	244	248	215	218	83
Objasněných v %	53,0	59,0	59,0	67,0	57,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen.

Také celková objasněnost spáchaných trestných činů na území města Otrokovice stoupá, což je jistě příznivá informace pro všechny občany. Nicméně po srovnání tabulky trestných činů a tabulky objasněnosti je patrné, že některé trestné činy jako jsou např. krádeže věcí z automobilů, krádeže jízdních kol a také všechny zbývající činy se objasňují pravděpodobně poněkud hůře.

Tabulka č. 24: **Zjištěné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR**

Zjištěné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	443	421	362	327	145
Celkem ve ZLK	9 197	8 807	7 964	7 398	3 716
Celkem v ČR	325 366	288 660	247 628	217 927	104 277

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen.

Tabulka č. 25: Index kriminality v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR

Index kriminality	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	189,5	180,1	154,9	139,9	62,0
Celkem ve ZLK	155,9	149,3	135,0	125,4	63,0
Celkem v ČR	310,3	275,3	236,2	207,8	99,4

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen.

Tabulka č. 26: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR

Objasněnost	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	244	248	215	218	83
Celkem ve ZLK	4 997	5 067	4 702	4 528	2 115
Celkem v ČR	129 181	126 237	112 139	101 642	45 022

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen.

Tabulka č. 27: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR v %

Objasněnost v %	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	53,0	59,0	59,0	67,0	57,0
Celkem ve ZLK	34,0	58,0	59,0	61,0	57,0
Celkem v ČR	40,0	44,0	45,0	47,0	43,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen.

Celkově se dá říci, že index kriminality v rámci Zlínského kraje je velmi podobný jako v Otrokovicích, stejně tak i objasněnost trestných činů. Když se však podíváme na výsledky zjišťované na celorepublikové úrovni, tak musíme konstatovat, že index kriminality je o třetinu vyšší než v Otrokovicích i ve Zlínském kraji. Od toho se také odvíjí i objasněnost trestných činů.

7 ŠKOLSTVÍ

Zajištění kvalitního a dostupného vzdělávání a školských služeb je jednou z hlavních priorit města. Oblast vzdělávání je v Otrokovicích zabezpečena sítí školských zařízení. Jedná se především o mateřské školy, základní školy a střední školy.

Dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), je vzdělávání založeno na těchto zásadách:

- a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

7.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj dítěte předškolního věku a doplňuje výchovné působení rodiny o další specifické podněty. Podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů, rozvíjí je, obohacuje a formuje. Předškolní vzdělávání je tou etapou vzdělávání, při němž dítě získává základní sociální zkušenosti a poznatky o životě kolem sebe a také první podněty pro pokračující vzdělávání

i celoživotní učení. Napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předškolní vzdělávání v obci reprezentují zejména mateřské školy veřejné, které je zajišťováno příspěvkovou organizací Mateřská škola Otrokovice, jejímž zřizovatelem je Město Otrokovice. Dle rejstříku MŠMT se jedná o jedno zařízení se sedmi pracovišti s celkovou kapacitou 674 míst. Ve školním roce 2016/2017 je počet dětí v mateřské škole 536. Je nutno poznamenat, že v obci působí v rámci provozu organizačního útvaru MŠ Zahradní 1139, Oddělení pro děti od 1 do 3 let, kapacita této třídy je 20 dětí. S dětmi zde pracují nepedagogičtí pracovníci, tzn. 2 zdravotní sestry a pěstounka. Dále je třeba zmínit, že u organizačního útvaru MŠ Hlavní 1159 je v provozu jedna speciální logopedická třída s kapacitou 14 dětí.

Ve městě provozuje předškolní vzdělávání také jedna soukromá mateřská škola, jejímž zřizovatelem je společnost LAPP KABEL. Tato firemní mateřská škola s názvem Oskárek vzdělává v současné době 32 dětí. Součástí mateřské školy je i Dětský koutek pro děti ve věku od 2-3 let, jehož kapacita je 10 dětí a ta je naplněna. Firemní mateřská škola Oskárek zahájila svůj provoz v září 2013. Od června 2015 byla zařazena do rejstříku škol. Vzdělávání dětí zde probíhá podle školního vzdělávacího programu „S Oskárkem nás baví svět“.

Tabulka č. 28: **Počet dětí ve školním roce**

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
MŠ Hlavní 1159	119	124	115	113	93
MŠ Hlavní 1160	75	84	77	75	56
MŠ J. Žižky	82	83	82	81	77
MŠ J. Jabůrkové	110	110	115	104	98
MŠ K. H. Máchy	54	50	52	50	45
MŠ Zahradní 1139	48	53	49	50	47
MŠ Zahradní 1139 (1-3)	18	18	17	17	18
MŠ Zahradní 1202	109	112	110	108	102
MŠ Oskárek	/	26	32	32	32
Celkem	615	660	649	630	568

Zdroj: MŠ Otrokovice, p.o.; MŠ Oskárek

7.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání je v současné době jedinou etapou vzdělávání (nepočítáme-li povinný poslední ročník předškolního vzdělávání), které se musí povinně účastnit každé dítě v ČR. Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Základní vzdělávání se realizuje v oborech základní škola a základní škola speciální. Cílem základního vzdělávání je vytvoření základů pro celoživotní učení.

V obci je základní vzdělávání zajišťováno celkem třemi základními školami, které jsou příspěvkovými organizacemi města. Jsou plně organizované. Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo základní školu celkem 1 514 žáků. Všechny základní školy v Otrokovicích zajišťují žákům široké spektrum služeb jako např. stravování, školní družinu, poradenskou činnost na odborném pracovišti, mimoškolní a zájmové aktivity.

Základní škola Otrokovice, Komenského, kterou je zřizovatelem Zlínský kraj, nabízí vzdělávání žákům s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami, autismem. Základní škola poskytuje výchovu a vzdělávání se záměrem připravit žáky během devíti ročníků na přechod do středních škol. Nově otevřený přípravný stupeň základní školy speciální, umožňuje vzdělávání dětem již od 5 let s možností docházky až na tři roky. Škola poskytuje vzdělání žákům nejen z Otrokovic, ale i ze spádových obcí Tlumačov, Napajedla a Sptyhněv.

Tabulka č. 29: **Počet žáků ve školním roce**

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
ZŠ Mánesova	557	579	603	608	604
ZŠ T. G. Masaryka	419	443	445	455	457
ZŠ Trávníky	396	412	414	453	453
ZŠ J. A. Komenského	50	48	42	46	47
Celkem	1 395	1 482	1 504	1 562	1 561

Zdroj: Odbor školství a kultury, MěÚ Otrokovice, ZŠ J. A. Komenského výroční zpráva

7.3 Střední vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí v návaznosti na základní vzdělávání vědomosti, dovednosti a kompetence žáka a připravuje jej případně k dalšímu studiu na vysoké či vyšší odborné škole, nebo na kvalifikovaný výkon povolání a pracovních činností. Umožňuje získat stupeň vzdělání a odbornou přípravu jak žákům do 18/19 let věku, tak dospělým, kteří si chtějí doplnit své vzdělání, popř. rekvalifikovat se na jiný obor.

Oblast středního školství byla vlivem demografického vývoje v Otrokovicích ovlivněna postupným slučováním škol. V současné době se v katastru města nachází dvě střední školy, jejichž zřizovatelem je Krajský úřad. Jedná se Gymnázium Otrokovice a Střední průmyslovou školu Otrokovice.

Tabulka č. 30: **Počet studentů ve školním roce**

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Gymnázium Otrokovice	324	296	290	302	306
SPŠ Otrokovice	599	586	505	442	416
Celkem	923	882	795	744	722

Zdroj: Gymnázium Otrokovice, p. o., SPŠ Otrokovice, p. o.

7.4 Vysokoškolské vzdělávání

Na území města Otrokovice se nenachází žádná vysoká škola. Vzhledem k těsné blízkosti a výborné dopravní dostupnosti krajského města Zlína, v němž sídlí Univerzita Tomáše Bati, je poptávka po vysokoškolském vzdělání ve Zlínském kraji plně uspokojena.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně je dynamicky se rozvíjející vysoká škola, jež poskytuje studentům velkou škálu studijních oborů v oblasti humanitních, přírodovědných, technických i uměleckých věd, které působí na šesti fakultách. Je centrem špičkové vědy a výzkumu na celostátní a v mnoha směrech i na mezinárodní úrovni. Každoročně se zde na své budoucí povolání připravuje více než 9 tisíc studentů. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně se řadí ke středně velkým univerzitám v ČR.

8 VYJÍŽDKA - DOJÍŽDKA ZA PRACÍ A DO ŠKOL

Jak již bylo několikrát zmíněno, Otrokovice jsou průmyslovým městem a proto také i přirozenou oblastí koncentrace pracovních míst v rámci zlínské aglomerace. Současná struktura pracovních míst v Otrokovicích je různorodá, ale přesto nejvíce pracovních míst lidé nachází v průmyslu gumárenském a plastikářském, dále stavebnickém, chemickém či strojírenském.

Při sčítání lidu, domů a bytů 2011, se stejně jako při minulém sčítání v roce 2001 zjišťovalo, kam lidé dojíždí do zaměstnání a do škol. Vyjížďka a dojížďka jsou dva pojmy, které popisují krátkodobý pohyb za prací (nebo do škol) určený směrem. Vyjíždějící jsou tedy osoby směřující ven z určitého územního celku, dojíždějící, jsou osoby směřující dovnitř celku. Osoby vyjíždějící do zaměstnání nebo školy jsou všechny osoby, jejichž místo pracoviště či školy je na jiné adrese než jejich místo obvyklého pobytu.

Mobilita za prací tudíž nemusí vždy znamenat zásadní změnu místa bydliště a s tím související stěhování, ale může jít o přijetí zaměstnání ve vzdálenější lokalitě s prodloužením doby dojížďky nebo i o vícedenní pobyty v novém místě pracoviště.

Tabulka č. 31: **Vyjížd'ka - dojížd'ka za prací a do škol obyvatel Otrokovic**

Vyjíždějící				Dojíždějící			
do zaměstnání			žáci, studenti, učni	do zaměstnání			žáci, studenti, učni
celkem	z toho			celkem	z toho		
	ženy	denně			ženy	denně	
1 956	980	1 738	679	5 692	1 414	5 193	792

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2011

Dle SLDB 2011 vyjíždí do zaměstnání a do škol celkem 1 956 obyvatel Otrokovic, z toho 980 žen a 679 žáků a studentů. Co se týká dojížďky, tam je počet dojíždějících osob mnohem vyšší (5 692), a to zejména proto, že Otrokovice mají velmi dlouhou průmyslovou tradici a také zde sídlí jeden z největších zaměstnavatelů ve Zlínském kraji.

ZÁVĚR

Z demografické analýzy vyplývá, že počet obyvatel města Otrokovice se neustále snižuje. Nejpočetnější skupinou obyvatelstva v současné době jsou sice občané v produktivním věku, tzn. ve věku 15-64 let, ale do budoucna by mělo dle predikce dojít k významným změnám ve věkové struktuře obyvatel. Tyto změny se budou týkat především výrazného nárůstu poproduktivní složky obyvatelstva a úbytku produktivní složky. I v rámci skupiny obyvatel 65+ nejrychleji početně porostou starší věkové skupiny. K relativně nejmenší změně mezi jednotlivými složkami dojde u počtu dětí do 15 let věku.

Postupné stárnutí celé populace se jeví čím dál více jako akutní problém naší společnosti. Proto je nutné do budoucna také počítat s významnějším nárůstem podílu seniorů a připravit se na to v dostatečném předstihu, abychom byly schopni naplňovat potřeby potenciálních klientů.

Primárním cílem každé obce by mělo být uspokojit potřeby občana, mezi něž patří mimo jiné i uspokojování potřeb bydlení. Tato povinnost koneckonců vyplývá ze zákona o obcích (§ 35).

Pro zamezení dopadů sociálních rizik spojených s absencí bydlením je proto nutné zavést efektivní systém řešení složité životní situace osob spojené se ztrátou bydlení a nastavení systému prevence ztráty bydlení, tzn. pomoci klientům řešit problémy ještě před jejich konkrétním dopadem.

Závěrem bychom chtěli uvést, že ubytovny určené pro dlouhodobé bydlení jako jedna z forem bydlení aktuálně nemají odpovídající náhradu, neboť není v možnostech města pronajmout všem jejich obyvatelům nájemní byt a tito nejsou schopni si jej pronajmout na volném trhu s byty. Tyto ubytovny představují ubytovací kapacity pro osoby v bytové nouzi, které stále chybí. Bylo by tedy vhodnější místo uzavírání komerčních ubytoven spíše zvyšování standardu ubytování např. prostřednictvím certifikace a také jejich aktivní zapojení do bytové politiky města.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 17. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- [2] ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 28. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
- [3] ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>.
- [4] ČESKO. Zákon č. 111/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 23. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-111>.
- [5] ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>.
- [6] ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 30. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>.
- [7] ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
- [8] ČESKO. Nařízení vlády č. 146/2003 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-146>.
- [9] ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 23. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>.
- [10] ČESKO. Vyhláška č. 268/2009 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-268>.
- [11] ČESKO. Zákon č. 435/2004 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 30. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>.
- [12] ČESKO. Vyhláška č. 501/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-501>.
- [13] ČSÚ. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.
- [14] GAC spol. s r. o. (2006): Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti.

- Praha: MPSV. Analýza sociálně vyloučených lokalit. Dostupné z: http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/Analiza_socialne_vylouceny_ch_lokalit_GAC.pdf.
- [15] Integrovaný plán rozvoje Zlín pro období 2014-2020 (leden 2016) dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/5648/160226-ipru-zlin-fin.pdf>.
- [16] Integrovaný plán rozvoje Zlín pro období 2014-2020 (červenec 2016) dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/5648/180716-ipru-zlin-fin-verze-2-1.pdf>.
- [17] MPSV. <http://www.mpsv.cz/cs/17081>.
- [18] Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucenii/>.
- [19] SÝKORA, Luděk. *Rezidenční segregace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 2010. ISBN 978-80-86561-34-9.

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulka č. 1: Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016) k 31.12.....	7
Tabulka č. 2: Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016.....	8
Tabulka č. 3: Přirozená měna obyvatel Otrokovic (2007-2016)	9
Tabulka č. 4: Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)	10
Tabulka č. 5: Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje (2016-2050)	11
Tabulka č. 6: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v Otrokovicích.....	11
Tabulka č. 7: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v rámci celé ČR	12
Tabulka č. 8: Počet registrovaných partnerství v ČR a v Otrokovicích	13
Tabulka č. 9: Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů	14
Tabulka č. 10: Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů	15
Tabulka č. 11: Vzdělanostní struktura obyvatel v %	15
Tabulka č. 12: Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016.....	17
Tabulka č. 13: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti (k 31.12.2016)	18
Tabulka č. 14: Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob vždy k 31.12.	20
Tabulka č. 15: Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2016 (SO ORP Otrokovice).....	20
Tabulka č. 16: Míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity.....	21
Tabulka č. 17: Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice.....	24
Tabulka č. 18: Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice.....	25
Tabulka č. 19: Bytový fond v Otrokovicích.....	26
Tabulka č. 20: Počet osob s adresou v sídle ohlašovny v Otrokovicích (2012-2016).....	28
Tabulka č. 21: Bytový fond města Otrokovice ke dni 31.8.2017.....	34
Tabulka č. 22: Zjištěné trestné činy v Otrokovicích.....	46
Tabulka č. 23: Objasněné trestné činy v Otrokovicích	47
Tabulka č. 24: Zjištěné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR	47
Tabulka č. 25: Index kriminality v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR	48
Tabulka č. 26: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR	48
Tabulka č. 27: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR v%	48
Tabulka č. 28: Počet dětí ve školním roce	50
Tabulka č. 29: Počet žáků ve školním roce	51
Tabulka č. 30: Počet studentů ve školním roce	52
Tabulka č. 31: Vyjíždka - dojíždka za prací a do škol obyvatel Otrokovic	53

Obrázek č. 1: Obecně-geografická mapa SO ORP Otrokovice.....	6
Obrázek č. 2: Mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR.....	45
Graf č. 1: Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016).....	7

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o pronájem bytu (příjmově vymezené osoby).....	60
Příloha č. 2: Žádost o pronájem bytu (sociální, ostatní byty vč. startovacích)	64
Příloha č. 3: Smlouva o poskytnutí služby	68

Příloha č. 1: Žádost o pronájem bytu (příjmově vymezené osoby)

Městský úřad Otrokovice
odbor majetko-právní
oddělení správy majetku

Žádost o pronájem bytu

- byty pro příjmově vymezené osoby	Číslo žádosti:
	Datum zařazení do evidence žádostí:

A. Žadatel

*) zaškrtněte odpověď dle vaší situace

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Stav ^{*)}	☐ vdaná, ženatý ☐ registrované partnerství ☐ jiné (svobodný, rozvedený, vdovec, vdova)
Státní občanství	
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	
Péče o nezletilé děti ^{*)}	☐ ne ☐ ano, žadatel má v péči nezletilé děti, a to v počtu:
Žadatel je samostatně žijící osobou	Průměrný měsíční příjem žadatele v období 12 kalendářních měsíců před podáním žádosti byl Kč. Při zjišťování průměrného měsíčního příjmu se postupuje podle § 6 zákona o životním minimu.
Žadatel není samostatně žijící osobou, ale žije s dalšími členy domácnosti	Průměrný měsíční příjem domácnosti (příjmy žadatele a dalších členů domácnosti) v období 12 kalendářních měsíců před podáním žádosti byl Kč. Při zjišťování průměrného měsíčního příjmu se postupuje podle § 6 zákona o životním minimu.
Žádám o upravitelný byt pro osobu s omezenou schopností pohybu a orientace (např. osoba postižená pohybově, zrakově, sluchově, osoba pokročilého věku)	☐ ne ☐ ano, žadatel doloží lékařské potvrzení osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

B. Manžel/ka žadatele (má-li podle zákona vzniknout společný nájem bytu manžely, pak je manžel/ka spolužadatelem)

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Manželé spolu trvale žijí	☐ ano ☐ ne
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	

C. Další osoby, které tvoří s žadatelem společnou domácnost a měly by spolu s ním bydlet v bytě

Příjmení a jméno	Rok narození	Vztah k žadateli
1.		
2.		
3.		
4.		

D. Údaje o dosavadním bydlení žadatele (spolužadatelů)

Žadatel bydlí ^{*)}	☐ v nájmu ☐ v podnájmu ☐ u rodičů ☐ na ubytovně ☐ v azylovém domě ☐ ve vlastním bytě nebo domě
Žadatel bydlí osaměle ^{*)}	☐ ano ☐ ne – žadatel bydlí s blízkými osobami, s rodinou
Žadatel nemůže vzhledem ke stávající bytové situaci bydlet společně s manželem nebo s partnerem ^{*)}	☐ ano, nemůže ☐ může
Velikost stávajícího bydlení ^{*)}	☐ 1+1 ☐ 2+1 ☐ 3+1 ☐ 4+1 ☐ jiné, vypište
Celkový počet spolubydlících osob	

E. Doplnující údaje a informace, které chce žadatel sdělit

Žadatel může uvést údaje a informace o své situaci, rodinné nebo sociální, která souvisí s jeho potřebou získat bydlení. Pokud to je nutné, může žadatel doplňující údaje a informace uvést i na samostatném listě, který přiloží k žádosti.

Prohlašuji, že

- a) **jsem – nejsem^{*)}** vlastníkem případně spoluvlastníkem bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení,
- b) **mám – nemám^{*)}** právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene,
- c) **mám – nemám^{*)}** vůči městu nebo jeho příspěvkovým organizacím a obchodním společnostem nějaké neuhrazené finanční závazky po lhůtě splatnosti. Pokud máte, vypište, jaké závazky to jsou:

.....
.....

- d) další členové mojí domácnosti, kteří mají v bytě bydlet se mnou, **jsou – nejsou^{*)}** vlastníky případně spoluvlastníky bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení a **mají – nemají^{*)}** právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene.

Zavazuji se, že

- a) každoročně vždy v dubnu sdělím odboru MěÚ Otrokovice, který eviduje moji žádost, zda je moje žádost dále platná a uvedu případné změny údajů a informací uvedených v žádosti, k nimž došlo,
- b) bezodkladně budu sdělovat změny následujících údajů a informací uvedených v žádosti: identifikační a kontaktní údaje, rodinná, bytová a sociální situace,
- c) před uzavřením nájemní smlouvy na základě této žádosti předložím na výzvu doklady o výši příjmů – samostatně za každou společně posuzovanou osobu, která měla v rozhodujícím období alespoň jeden ze stanovených příjmů.

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem uvedl/a v žádosti, jsou pravdivé. Žádám o uzavření nájemní smlouvy na základě této žádosti.

Beru na vědomí, že

- a) nesplnění některého ze závazků, které jsem učinil v této žádosti, nebo
- b) odmítnutí uzavření nájemní smlouvy, jejíž uzavření by bylo schváleno na základě této žádosti, bez vážného důvodu, nebo
- c) uvedení nesprávných nebo nepravdivých údajů nebo nepravdivého prohlášení v této žádosti, anebo
- d) nesplnění obecných podmínek pro výběr žadatelů pro uzavření nájemní smlouvy může mít za následek vyřazení této žádosti z evidence žádostí o nájem bytu.

Souhlasím – nesouhlasím^{*)} se sociálním šetřením pracovníků odboru sociálního MěÚ Otrokovice ve své domácnosti pro účely zjištění mojí sociální situace a posouzení žádosti.

V Otrokovicích dne

.....
Podpis žadatele/ky, podpis spolužadatele/ky

^{*)} Nepovinný údaj

Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů

Město Otrokovice a jeho příslušné orgány, zejména Městský úřad Otrokovice, Rada města Otrokovice budou v souvislosti s vyřizováním Vaší žádosti o pronájem bytu ve vlastnictví města Otrokovice zpracovávat Vaše osobní údaje a Vaše citlivé údaje. Jedná se údaje uvedené v této žádosti a dále údaje, které budou zjištěny v sociálním šetření.

Poskytnutí souhlasu je dobrovolné. Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů je možné kdykoliv písemně odvolat. V případě, že odmítnete souhlas udělit, není město Otrokovice oprávněno nadále tyto údaje zpracovávat. V tomto případě však není možné vyřizovat Vaši žádost o pronájem bytu, neboť poskytnutí osobních údajů a citlivých údajů je podmínkou pro zhodnocení Vaší žádosti a rozhodnutí o ní příslušnými orgány města.

Město Otrokovice bude zpracovávat Vaše osobní a citlivé údaje po dobu vedení Vaší žádosti v evidenci žádostí o nájem bytu až do doby provedení skartačního řízení a archivace podle zákona.

Město Otrokovice je povinno jako správce osobních a citlivých údajů přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním a citlivým údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Zaměstnanci a členové orgánů města Otrokovice jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních a citlivých údajích.

Osobní a citlivé údaje budou uloženy v listinné a elektronické podobě. Osobní a citlivé údaje jsou dále zpracovávány pomocí automatizovaného systému v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Souhlasím dle ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, se zpracováním (tím se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání) mých osobních a citlivých údajů městem Otrokovice a jeho příslušnými orgány za podmínek výše uvedených.

Při udělení souhlasu jsem byl/la informován/a o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním a citlivým údajům je souhlas dáván. Dále prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a se svými právy vyplývajícími především z ustanovení § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zejména s právem přístupu k osobním údajům, právem na jejich kontrolu, změnu či opravu, právem požádat o vysvětlení, právem domáhat se opatření k zajištění nápravy, právem zablokování či zlikvidování údajů atd.

V Otrokovicích dne

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis žadatele/ky

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis spolužadatele/ky

Příloha č. 2: **Žádost o pronájem bytu (sociální, ostatní byty vč. startovacích)**

Městský úřad Otrokovice
odbor majetko-právní
oddělení správy majetku

Žádost o pronájem bytu

- byty sociální - ostatní nájemní byty včetně bytů startovacích	Číslo žádosti: Datum zařazení do evidence žádosti:
--	--

A. Žadatel

^{*)} zaškrtněte odpověď dle vaší situace

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Stav ^{*)}	☐ vdaná, ženatý ☐ registrované partnerství ☐ jiné (svobodný, rozvedený, vdovec, vdova)
Státní občanství	
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	
Místo pracovní činnosti žadatele ^{*)}	☐ pracoviště, místo podnikání, provozovna v Otrokovicích ☐ pracoviště, místo podnikání, provozovna mimo Otrokovice ☐ evidence uchazečů o zaměstnání Úřadem práce – kontaktní místo Otrokovice ☐ evidence uchazečů o zaměstnání Úřadem práce – kontaktní místo mimo Otrokovice ☐ žadatel není pracovně činný Podle své odpovědi k žádosti doložte: potvrzení zaměstnavatele o místě pracoviště nebo doklad o místě podnikání, nebo adrese provozovny, případně potvrzení o vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání.
Péče o nezletilé děti ^{*)}	☐ ne ☐ ano, žadatel má v péči nezletilé děti, a to v počtu:
Žadatel je ^{*)}	☐ poživatel invalidního důchodu ☐ zdravotně postižený ☐ chronicky nemocný Na tuto otázku žadatel nemusí odpovídat, ale bere na vědomí, že se může připravit o stanovené bodové hodnocení za toto kritérium. Podle své odpovědi k žádosti doložte příslušný doklad nebo lékařské potvrzení.
Žadatel je osobou, u které skončila ústavní výchova nebo pěstounská péče ^{*)}	☐ ne ☐ ano, uveďte, kdy skončila: Na tuto otázku žadatel nemusí odpovídat, ale bere na vědomí, že se může připravit o stanovené bodové hodnocení za toto kritérium.

B. Manžel/ka žadatele (má-li podle zákona vzniknout společný nájem bytu manžely, pak je manžel/ka spolužadatelem)

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Manželé spolu trvale žijí	☐ ano ☐ ne
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	

C. Další osoby, které tvoří s žadatelem společnou domácnost a měly by spolu s ním bydlet v bytě

Příjmení a jméno	Rok narození	Vztah k žadateli
1.		
2.		
3.		
4.		

D. Údaje o dosavadním bydlení žadatele (spolužadatelů)

Žadatel bydlí ^{*)}	☐ v nájmu ☐ v podnájmu ☐ u rodičů ☐ na ubytovně ☐ v azylovém domě ☐ ve vlastním bytě nebo domě
Žadatel bydlí osaměle ^{*)}	☐ ano ☐ ne – žadatel bydlí s blízkými osobami, s rodinou
Žadatel nemůže vzhledem ke stávající bytové situaci bydlet společně s manželem nebo s partnerem ^{*)}	☐ ano, nemůže ☐ může
Velikost stávajícího bydlení ^{*)}	☐ 1+1 ☐ 2+1 ☐ 3+1 ☐ 4+1 ☐ jiné, vypište
Celkový počet spolubydlících osob	

E. Požadovaný byt

Typ bytu^{*)}	Ulice^{*)}
☐ Byty sociální ^{*)}	☐ Příčná č. p. 1599 (vel. 1+0)
☐ Ostatní nájemní byty ^{*)}	☐ tř. Odboje č. p. 603 (byt o velikosti 1+1) ☐ tř. Tomáše Bati č. p. 981–984 (tzv. Hurdisky – byt o velikosti 1+1) ☐ K. Čapka č. p. 1595, Nádražní č. p. 1611–1612 (byt o velikosti 1+1) ☐ je mi to jedno

F. Doplňující údaje a informace, které chce žadatel sdělit

Žadatel může uvést údaje a informace o své situaci, rodinné nebo sociální, která souvisí s jeho potřebou získat bydlení. Pokud to je nutné, může žadatel doplňující údaje a informace uvést i na samostatném listě, který přiloží k žádosti.

Prohlašuji, že

- a) **jsem – nejsem**^{*)} vlastníkem případně spoluvlastníkem bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení,
- b) **mám – nemám**^{*)} právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene,
- c) **mám – nemám**^{*)} vůči městu nebo jeho příspěvkovým organizacím a obchodním společnostem nějaké neuhrazené finanční závazky po lhůtě splatnosti. Pokud máte, vypište, jaké závazky to jsou:

.....
.....

Zavazuji se, že

- a) každoročně vždy v dubnu sdělím odboru MěÚ Otrokovice, který eviduje moji žádost, zda je moje žádost dále platná a uvedu případné změny údajů a informací uvedených v žádosti, k nimž došlo,
- b) bezodkladně budu sdělovat změny následujících údajů a informací uvedených v žádosti: identifikační a kontaktní údaje, rodinná, bytová a sociální situace.

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem uvedl/a v žádosti, jsou pravdivé. Žádám o uzavření nájemní smlouvy na základě této žádosti.

Beru na vědomí, že

- a) nesplnění některého ze závazků, které jsem učinil v této žádosti, nebo
- b) odmítnutí uzavření nájemní smlouvy, jejíž uzavření by bylo schváleno na základě této žádosti, bez vážného důvodu, nebo
- c) uvedení nesprávných nebo nepravdivých údajů nebo nepravdivého prohlášení v této žádosti, anebo
- d) nesplnění obecných podmínek pro výběr žadatelů pro uzavření nájemní smlouvy může mít za následek vyřazení této žádosti z evidence žádostí o nájem bytu.

Souhlasím – nesouhlasím^{*)} se sociálním šetřením pracovníků odboru sociálního MěÚ Otrokovice ve své domácnosti pro účely zjištění méj sociální situace a posouzení žádosti.

V Otrokovicích dne

.....
Podpis žadatele/ky, podpis spolužadatele/ky

^{*)} Nepovinný údaj

Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů

Město Otrokovice a jeho příslušné orgány, zejména Městský úřad Otrokovice, Rada města Otrokovice budou v souvislosti s vyřizováním Vaší žádosti o pronájem bytu ve vlastnictví města Otrokovice zpracovávat Vaše osobní údaje a Vaše citlivé údaje. Jedná se údaje uvedené v této žádosti a dále údaje, které budou zjištěny v sociálním šetření.

Poskytnutí souhlasu je dobrovolné. Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů je možné kdykoliv písemně odvolat. V případě, že odmítnete souhlas udělit, není město Otrokovice oprávněno nadále tyto údaje zpracovávat. V tomto případě však není možné vyřizovat Vaši žádost o pronájem bytu, neboť poskytnutí osobních údajů a citlivých údajů je podmínkou pro zhodnocení Vaší žádosti a rozhodnutí o ní příslušnými orgány města.

Město Otrokovice bude zpracovávat Vaše osobní a citlivé údaje po dobu vedení Vaší žádosti v evidenci žádostí o nájem bytu až do doby provedení skartačního řízení a archivace podle zákona.

Město Otrokovice je povinno jako správce osobních a citlivých údajů přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním a citlivým údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Zaměstnanci a členové orgánů města Otrokovice jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních a citlivých údajích.

Osobní a citlivé údaje budou uloženy v listinné a elektronické podobě. Osobní a citlivé údaje jsou dále zpracovávány pomocí automatizovaného systému v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Souhlasím dle ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, se zpracováním (tím se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání) mých osobních a citlivých údajů městem Otrokovice a jeho příslušnými orgány za podmínek výše uvedených.

Při udělení souhlasu jsem byl/la informován/a o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním a citlivým údajům je souhlas dáván. Dále prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a se svými právy vyplývajícími především z ustanovení § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zejména s právem přístupu k osobním údajům, právem na jejich kontrolu, změnu či opravu, právem požádat o vysvětlení, právem domáhat se opatření k zajištění nápravy, právem zablokování či zlikvidování údajů atd.

V Otrokovicích dne

.....
Jméno a příjmení, rok narození

.....
Podpis žadatele/ky

.....
Jméno a příjmení, rok narození

.....
Podpis spolužadatele/ky

Příloha č. 3: **Smlouva o poskytnutí služby**

SAMARITÁN
SLUŽBY PRO LIDI BEZ DOMOVA

Smlouva o poskytování služby, řád Noclehárny

Samaritán – služby pro lidi bez domova

Smlouva je uzavřena mezi uživatelem – panem: <<příjmení a jméno klienta>>

trvale bytem : <<město klienta>> <<ulice klienta>> <<PSČ klienta>>

a Charitou sv. Anežky Otrokovice se sídlem v Otrokovicích Na Uliče 1617. IČ: 46276262

zastoupenou jako poskytovatel.

I. Předmět smlouvy

Předmětem smlouvy je poskytnutí služby dle zákona č.108/2006 o sociálních službách - §63 Noclehárny.

II. Rozsah poskytování služby

- ☐ Zajištění podmínek pro běžné úkony osobní hygieny – uživatel má k dispozici sociální zařízení.
- ☐ Zajištění podmínek pro celkovou hygienu těla – uživatel má k dispozici sprchový kout.
- ☐ Přenocování – uživatel služby má k dispozici jedno lůžko a uzamykatelnou skříň.

Úklid, výměna ložního prádla – výměna ložního prádla probíhá vždy poté, kdy uživatel přestane službu využívat.

III. Místo a čas poskytování služby

Místo: Samaritán – služby pro lidi bez domova, Noclehárna Samaritán; Moravní 936; Otrokovice; 765 02

Čas: Každý den 19:00 – 9:00 hodin

IV. Úhrada za poskytované služby

Uživatel je povinen zaplatit úhradu za ubytování **30,- Kč/noc**. Platba musí být provedena před poskytnutím služby. V případě, že toto není možné, rozhoduje kompetentní pracovník - sociální pracovník nebo sociální asistent o jiném postupu. Platba může být odložena. Uživatelům, za které hradí službu Úřad práce (oddělení hmotné nouze) formou sociální dávky doplatek na bydlení nebo mimořádná okamžitá pomoc, je platba hrazena na centrální bankovní účet Charity sv. Anežky Otrokovice. U poskytovatele na adrese Otrokovice, Na Uliče 1617 je možno na požádání v odůvodněných případech ověřit, že služba byla za

uživatelé Úřadem práce uhrazena. Připsáním příslušné částky na účet poskytovatele, splní uživatel svoji povinnost úhradu za ubytování.

Uživatelé, kteří provádějí úhradu za ubytování hotově, tak činí na služebně pracovníků v sociálních službách proti příjmovému platebnímu dokladu.

Pokud uživatel ukončí pobyt ve službě před koncem měsíce, je mu vrácen nadbytečný finanční obnos formou výpočtu poměrné částky - rozdíl mezi zaplacenou částkou a počtem odbydlých dnů za měsíc.

V. Účinnost smlouvy

Tato smlouva je uzavřena na dobu od.....do.....do 9:00 hod.

Smlouva může být uzavřena maximálně na 15 kalendářních dnů v měsíci. V případě, že uživatel přeruší využívání této služby na dobu delší jak **1 noc, je tato smlouva automaticky ukončena.**

VI. Práva a povinnosti uživatele

Práva uživatele služby jsou:

1. Uplatňovat vlastní vůli, svébytnost, právo na respekt, úctu a soukromí.
2. Žádat o uplatňování individuálního přístupu ze strany poskytovatele.
3. Stěžovat si na poskytování služby, podávat připomínky, návrhy.
4. Opustit službu, kdykoli chce.
5. Konzultovat veškeré nejasnosti s pracovníky služby.
6. Na čisté prostředí ve službě.
7. Aby službu nevyužívali uživatelé, kteří jsou silně pod vlivem alkoholu.

Pravidla - povinnosti uživatele jsou:

1. Nedocházet pod vlivem alkoholu (nad 0,8 promile) a drog.
2. Nevnášet do prostor Noclehárny zbraně.
3. Nekouřit v prostorách Noclehárny.
4. Nechodit do jiných prostor budovy.
5. Nechovat se agresivně.
6. Dodržovat noční klid (ne – út 22.00 – 6.00; pá – so 23.00 – 6.00)
7. Dodržovat stanovenou dobu poskytování služby (po – ne 19.00 – 9.00 hodin)
8. Udržovat čistotu a pořádek.
9. Chovat se šetrně k vybavení Noclehárny.

Poskytovatel má tyto povinnosti:

1. Dodržovat principy etiky práce s uživatelem.

2. Službu poskytovat v souladu se Standardy kvality sociálních služeb.
3. Službu poskytovat v souladu se Zákonem o sociálních službách.

VIII. Výpovědní lhůty a důvody

- 1) Smlouva zaniká z těchto důvodů:
 - a) Pominou-li důvody poskytování služby (v případě, že uživatel nepotřebuje dále využívat služeb – přestává být cílovou skupinou služby).
 - b) Kdykoliv na základě rozhodnutí uživatele.
 - c) Při vážném či soustavném porušování pravidel služby či této Smlouvy ze strany uživatele.
 - d) Nastane-li situace, kdy poskytovatel na základě nově vzniklých okolností není schopen uživateli zajistit odpovídající podmínky, podporu a pomoc (například z důvodu zdravotního stavu uživatele).
 - e) Smlouva zaniká automaticky v případě dvoudenní neohlášené nepřítomnosti uživatele ve službě.
 - f) V případě zániku poskytovatele služby.
- 2) V případě zániku Smlouvy z důvodu uvedeného v bodě 1 a) tohoto článku zaniká smlouva v okamžiku, kdy pominou důvody poskytování služby.
- 3) V případě zániku Smlouvy z důvodu uvedeného v bodě 1 b), 1 c) a 1 d) tohoto článku zaniká Smlouva okamžikem doručení oznámení o ukončení smlouvy druhé straně.
- 4) **Uživatel může využívat služby nocležny maximálně 90 dnů za kalendářní rok. Ve výjimečném případě může o prodloužení této doby rozhodnout sociální pracovník.**
- 5) **V případě porušení pravidel – povinností uživatele, je službu konající pracovník oprávněn udělit sankci za porušení ve výši 5 dnů zákazu využívání služby. Při opakovaném, nebo zvláště závažném porušení pravidel stanovuje sankci vedoucí služby a to až do výše 6 měsíců. Po tuto dobu není uživateli umožněno využívat službu Noclehárna Samaritán.**
- 6) Smlouva zaniká v případě zániku služby.
- 7) Smlouva zaniká písemnou dohodou smluvních stran

VIII. Další ustanovení

1. Za ztracené či odcizené cenné věci poskytovatel neručí. Po ukončení Smlouvy o poskytování soc. služby jsou věci likvidovány. Uživatel má k dispozici jednu uzamykatelnou skříň na uskladnění věcí.
2. Přílohou tohoto dokumentu je Smlouva o zpracování osobních údajů a uživatel se seznamuje se Systémem podávání stížností.
3. Osobní věci zanechané ve službě jsou po ukončení poskytování služby 3 dny skladovány, po této době jsou bez nároku na náhradu zlikvidovány.

IX. Jiná potřeba

.....
za uživatele

.....
za poskytovatele